

Parlament .RO

*Analiza siturilor web ale celor doua
camere ale Parlamentului Romaniei*

Sorin Kertesz (coordonator)
Adela Danciu
Diana Jianu
Gabriela Chita
Ramona Ristea
Razvan Lefter

Bucuresti
Mai 2004

Parlament .RO

Analiza siturilor web ale celor doua camere ale Parlamentului Romaniei

În cursul pregătirii acestui raport, au fost consultați pentru informații și sugestii:

Adrian Savin (Expert Analiza Legislativă, Transparency International – România)

Codru Vrabie (Expert, Transparency International – România)

Ellen K. Sullivan (School of Public Policy, George Mason University, SUA)

Laurian Tanasescu (Director Executiv, Asociația eRomania Gateway)

Marius Boboc (Expert Șef serviciu, Serviciul baze de date și aplicații informatice, Senat)

Marian Botocan (Șef serviciu, Direcția pentru informatică și comunicații, Camera Deputaților).

Echipa eDemocratie.ro le mulțumeste pentru ajutorul acordat.

Cuprins

Cuprins	i
Sumar	ii
1. Introducere.....	4
2. Metodologie	6
Criteriile folosite	6
Modalitatea de Evaluare	6
3. Analiza siturilor.....	8
1. Continut.....	9
2. Interactiune si legaturi la alte situri web	14
3. Interfata	16
4. Punctaje rezultate din analiza	19
5. Email – principalul mijloc de interactiune	23
Publicarea adreselor de email.....	23
Rata de raspuns	24
6. Comparatii internationale	25
Siturile parlamentare.....	25
Emailul ca instrument de dialog.....	26
7. Concluzii si recomandari	27
Concluzii generale	27
Recomandari generale.....	27
Aspecte tehnice si de continut.....	28
Bibliografie	29
Anexa 1 – Interviu cu webmaster-ii	30
Camera Deputatilor.....	30
Senat.....	33

Sumar

În România, aproximativ 20% din populație utilizează frecvent Internetul, astfel încât acesta devine un canal de comunicare tot mai important pentru instituțiile publice. Parlamentul, ca instituție prin excelență reprezentantă a cetățenilor, trebuie să fie deschis inovațiilor de acest gen, care facilitează legătura sa cu populația.

Ca atare, studiul nostru își propune să analizeze prezența Parlamentului României pe Internet, prin raportare la recomandări general acceptate pe plan internațional și prin comparații cu parlamentele europene.

Studiul identifică aspectele pozitive și elementele ce necesită îmbunătățiri, pentru a facilita accesul la informații și pentru a face procesul legislativ mai transparent și mai ușor de urmărit pentru cetățeanul de rând.

Componentele vizate sunt:

- **Continutul** – structurarea adecvată a informațiilor și acoperirea unor aspecte importante precum: cele despre structura Parlamentului, sistemul electoral, partidele politice, procesul și documentele legislative, biroul permanent, membrii Parlamentului, structurile parlamentare și publicațiile parlamentare;
- **Interactivitatea și legăturile către alte surse** – informațiile de contact publicate, funcțiile oferite utilizatorilor pentru a-și exprima opinia sau pentru a interacționa cu parlamentarii, aplicațiile pentru consultări și dezbateri, precum și legăturile către alte instituții naționale și internaționale;
- **Interfața** – aspectele legate de designul, structura și arhitectura sitului, care urmăresc să maximizeze eficiența și utilitatea navigării pe site.

Acestea sunt analizate în capitolul 3: Analiza surselor.

Cele două surse prezintă un conținut bogat, oferind majoritatea informațiilor esențiale (vezi graficul alăturat), într-o formă accesibilă pentru majoritatea utilizatorilor.

Se remarcă însă utilizarea Internetului aproape exclusiv pentru prezentarea de informații (un prim pas pentru majoritatea surselor web), însă la stadiul actual de dezvoltare a Societății Informaționale se impune o utilizare bidirecțională, prin introducerea de componente interactive.

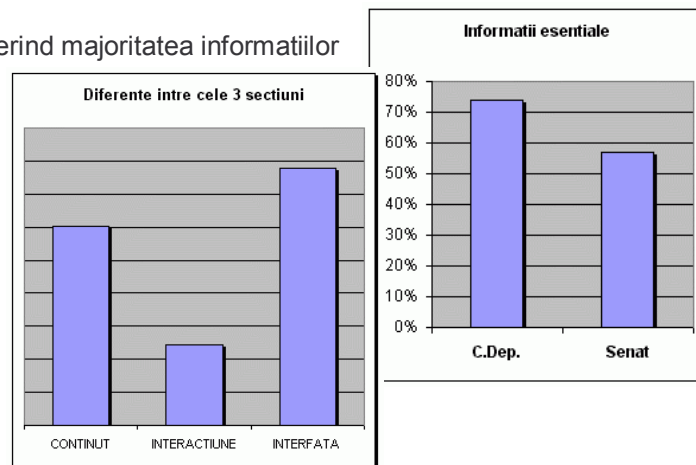
În lipsa unor astfel de componente, principalul mijloc de interacțiune îl reprezintă emailul.

Însă dintre cei 485 parlamentari români doar un sfert (cca. 27%) au adrese de email publicate pe site – mult sub minimul țărilor UE (46%). La Senat, 32 din cele 42 circumscripții nu au nici un senator cu adresă de email personală. Publicarea pe site a adresei de email nu asigură însă dialogul cu cetățeanul – doar 9% din solicitările prin email primesc un răspuns din partea parlamentarilor. Coroborând această rată de răspuns cu numărul mic de adrese, se observă că cetățeanul are practic șanse infime de a lua legătura cu reprezentanții săi în parlament prin mijloace electronice.

Utilizarea emailurilor este analizată în capitolul 5: Email – principalul mijloc de interacțiune.

Comparații internaționale

Comparația cu sursele europene confirmă concluziile analizei. Astfel, în privința *Continutului* Parlamentul Român se situează bine, depășind o serie de țări europene cu rezultate deosebite în domeniul guvernării și democrației electronice.

Situația este însă mai puțin îmbucurătoare la capitolele *Interacțiune* și *Interfață*, unde România se situează în jumătatea inferioară a clasamentului. Se confirmă astfel importanța redusă acordată interacțiunii cu cetățeanul, oferirii unor canale de comunicare bidirectionale sau chiar a unor instrumente de interacțiune multilaterală (forum, chat, liste de discuții etc.). De asemenea, se confirmă tendința de a omite accesibilitatea pentru persoanele cu handicap sau cu echipamente vechi.

Detaliile acestor comparații sunt prezentate împreună cu o serie de grafice relevante în capitolul 6: Comparații internaționale.

Recomandări generale

- **Interacțiune** – oferirea de *instrumente de comunicare online* (atât pentru parlamentari, cât și pentru utilizatorii sitului);
- **Transparență** – publicarea de *informații relevante și accesibile*, care să permită o monitorizare a activității din partea publicului;
- **Responsabilitate** – publicarea listelor de *prezență* la ședințe și a *votului exprimat* (în măsura în care acesta este deschis);
- **Monitorizare** – evidența personalizată a *distincțiilor primite*, precum și a *sanctiunilor disciplinare* sau a *cererilor de ridicare a imunității* parlamentare.
- **Buget** – accesul direct la legile anuale specifice (în special la capitolul referitor la instituție).

Publicitatea acestor informații prin intermediul Internetului ar conduce nu doar la responsabilizarea parlamentarilor, dar și la consolidarea încrederii cetățenilor în instituția care îi reprezintă.

Recomandări specifice

Continut:

- informații despre **sistemul electoral** și **partidele politice**,
- listarea și distribuirea online (chiar și contra cost) a unor **publicații** relevante;
- **Intranet**: extinderea funcțiilor și creșterea utilității sale pentru angajați. Acesta trebuie să îl promoveze în relația lor cu cetățenii, dând utilitate și dinamism sitului.

Interactivitate:

- **publicarea tuturor datelor de contact** (pentru parlamentari, și diversele departamente), pentru a simplifica și transparentiza interacțiunea cu cetățeanul;
- crearea de **adrese de email personale, standardizate** pentru fiecare parlamentar și publicarea acestor adrese pe site-urile celor două camere.
- **o utilizare mai generalizată** a adreselor de email (prin stabilirea unor proceduri standard, instalarea de programe antivirus și anti-spam, folosirea de șabloane și de aplicații de tip CRM)
- includerea de **funcții interactive** pe site (sondaje, forum etc.)

Navigare:

- **alternative accesibile** pentru persoanele cu **handicap**;
- funcții simplificate pentru utilizatorii cu sisteme și **aplicații mai vechi**;
- realizarea unei **harti a sitului**;
- prezentarea informațiilor în limbile principalelor **minorități**;
- **afisarea datei ultimei actualizări**, pentru fiecare pagină de pe site;
- **cautare** în site – includerea de opțiuni de căutare avansată.

Aceste recomandări sunt prezentate detaliat în capitolul 7: Concluzii și recomandări.

1. Introducere

Tendinte generale

Guvernarea si democratia electronica au cunoscut in ultimii ani o evolutie exponentiala la nivel global si in special in Europa, fapt confirmat de:

- a) numarul tot mai mare de cetateni ce participa la dezbateri online;
- b) rolul central al Internetului ca sursa de informatii publice;
- c) numarul mare de servicii guvernamentale oferite online;
- d) planurile de dezvoltare in domeniu, cum ar fi eEurope si eEurope+.

Internetul ofera in primul rand un nou mijloc de comunicare, disponibil 24 ore/zi si necesitand costuri de utilizare reduse comparativ cu mijloacele clasice. Acest canal este deschis atat diseminarii de informatii din partea autoritatilor, cat si dialogului efectiv si in timp real cu cetatenii, contribuind astfel la consolidarea procesului democratic si implicarea unui numar mai mare de cetateni in viata politica.

Parlament si noile tehnologii

Dupa cum se arata in prefata studiului „eParliaments”¹ al Institutului Bancii Mondiale, potentialul acestor noi tehnologii vizeaza trei directii principale:

- a) cresterea eficientei administratiei;
- b) imbunatatirea accesului si diseminarii informatiei;
- c) strangerea legaturilor cu cetatenii.

In acest sens Parlamentul, ca institutie prin excelenta reprezentanta a cetatenilor, trebuie sa fie deschis inovatiilor care faciliteaza legatura sa cu populatia. Aceasta idee a fost subliniata si in Rezolutia Uniunii Interparlamentare (Geneva, 3 Octombrie 2003)², prin care se recomanda parlamentelor nationale sa utilizeze la maximum potentialul IT pentru a creste eficienta si transparenta activitatilor legislative si pentru a interactiona mai bine cu electoratul.

„Parlamentele sunt bine pozitionate pentru a profita de capacitatea Internetului de a difuza documente electronice rapid, ieftin si eficient. Mai mult chiar, pe masura ce noile tehnologii permit o relatie mai apropiata intre cetateni si reprezentantii lor, rolul Internetului in procesul politic depaseste stadiul de instrument de diseminare de informatii.”

(Uniunea Interparlamentara –
„Recomandari pentru continutul si
structura siturilor parlamentelor”)

Parlamentul Romaniei

In Romania, aproximativ 20%³ din populatie utilizeaza frecvent Internetul, iar ritmul de crestere a numarului de utilizatori este semnificativ, ceea ce determina o atentie sporita pentru oportunitatile de modernizare a proceselor din sfera guvernamentala oferite de acest mediu. Astfel, se remarca o dezvoltare accelerata a aplicatiilor de e-guvernare si e-democratie, inregistrandu-se progrese deosebite, dar si ample decalaje intre diversele institutii publice.

Parlamentul a fost printre primele institutii publice romanesti online (primul site al Camerei Deputatilor a fost lansat in 1995). Intre timp, siturile celor doua camere au fost restructurate de cateva ori, oferind in prezent informatii bogate despre legi, membri, activitatea camerelor si comisiilor, procesul legislativ etc.

¹ <http://www.worldbank.org/wbi/governance/parliament/pdf/e-parliaments.pdf>

² *The Contribution of New Information and Communication Technologies to Good Governance, the Improvement of Parliamentary Democracy and the Management of Globalisation*, <http://www.ipu.org/conf-e/109-3.htm>

³ European Commission, Accessing and Candidate Countries, “eEurope+ Progress Report”, Febr. 2004, pp. 25, http://www.emcis2004.hu/dokk/binary/30/17/3/eEurope_Final_Progress_Report.pdf

Scopul studiului

In acest context, scopul studiului nostru este de a analiza prezenta Parlamentului Romaniei pe Internet, atat prin raportare la Recomandarile Uniunii Interparlamentare⁴ sau ale W3C (World Wide Web Consortium⁵) cat si prin comparatii cu parlamentele europene si intre cele doua camere ale Parlamentului Romaniei.

Studiul isi propune sa identifice atat elementele care necesita o dezvoltare mai ampla, cat si solutiile si implementarile de succes (in vederea promovarii acestora pentru a fi utilizate si de alte institutii). Totodata se doreste sublinierea unor bune practici internationale, ce pot fi preluate si adaptate.

Analiza urmareste o serie de aspecte esentiale pentru a oferi cetateanului un acces facil la informatii si pentru a face procesul legislativ si procedurile parlamentare cat mai transparente pentru publicul larg. Principalele aspecte vizate sunt:

- structura si natura informatiilor publicate pe site;
- accesibilitatea informatiilor;
- interactiunea cu utilizatorii.

Analiza va fi reluata periodic, pentru monitorizarea evolutiilor acestor situri, in contextul evolutiilor tehnologice si a extinderii solutiilor de e-guvernare si e-democratie pe plan global.

Prin acest raport, ca si prin alte activitati conexe, ne propunem sa contribuim la dezvoltarea unor aplicatii de e-democratie mai performante, care sa raspunda nevoilor cetateanului si sa devina un instrument de lucru modern si eficient pentru institutiile publice din Romania.

---

⁴ Recomandarile Uniunii Interparlamentare privind continutul si structura siturilor parlamentare (mai 2000): <http://www.ipu.org/english/structure/cnldocs/166%2Dweb.htm>

⁵ World Wide Web Consortium (<http://www.w3.org>) a fost creat in Octombrie 1994 pentru a dezvolta noi protocoale si a asigura interoperabilitatea domeniilor world wide web (www). Consorțiul are aproximativ 350 de organizatii membre din toata lumea si este recunoscut la nivel mondial pentru valoarea contributiilor sale la dezvoltarea internetului.

2. Metodologie

Criteriile folosite

Identificare:

Criteriile urmarite in analiza situri ale Parlamentului au fost stabilite pornind de la o serie de recomandari si reguli generale recunoscute in domeniu, incepand cu *Recomandarile Uniunii Interparlamentare privind continutul si structura siturilor parlamentare* (document elaborat in mai 2000, ce propune o serie de elemente de continut si interactiune cu cetatenii), *Ghidul de accesibilitate a continutului web 1.0.*⁶ publicat de World Wide Web Consortium (un set de reguli generale pentru siturile de web), precum si *Raportul de audit al performantei – e-government: accesibilitatea siturilor web*⁷ elaborat de Biroul de Audit din New South Wales (Noua Zeelanda). Aceste criterii si recomandari au fost agregate, adaptate la realitatile tehnice si legislative autohtone, precum si la posibilitatile si nevoile utilizatorilor romani de Internet, fiind apoi structurate astfel incat sa ofere o imagine coerenta a siturilor analizate.

Structura:

Studiul este structurat pe trei sectiuni – continut, interactivitate si interfata – analizate din perspectiva cetateanului-beneficiar. In acest sens, evaluatorii au luat ca punct de reper utilizatorul “mediu” ca nivel de cunostinte, iar in completare au fost cercetate si optiunile suplimentare puse la dispozitie utilizatorilor cu cunostinte avansate, precum si facilitatile pentru persoanele cu handicap. Astfel,

- a) in evaluarea **continutului** s-au avut in vedere in principal relevanta si acuratetea informatiei, modul de structurare si actualitatea acesteia;
- b) in ceea ce priveste **interactivitatea** au fost analizate aplicatiile puse la dispozitia utilizatorilor pentru a dialoga cu parlamentarii si functionarii celor doua Camere, precum si legaturile catre siturile altor institutii nationale si internationale relevante;
- c) referitor la **interfata**, s-a urmarit masura in care informatiile si mijloacele de interactiune de mai sus sunt accesibile unei categorii cat mai largi de utilizatori (atat in sensul limbajului, cat si al cerintelor tehnice), aspectul unitar si structura sitului, precum si usurinta navigarii.

Modalitatea de Evaluare

Stabilirea prioritatilor:

In cadrul fiecarei sectiuni, criteriile identificate au fost grupate in doua niveluri de prioritate, grupate in functie de importanta pentru site:

1. elemente **esentiale** – deosebit de importante pentru site;
2. elemente **aditionale** – care aduc un plus de valoare si de utilitate.

Relevanta acestei diferentieri este evidentiata prin modul de punctare in cursul analizei: elementele esentiale au fost cotate dublu fata de cele optionale in stabilirea indicatorilor finali de evaluare a celor doua situri.

Grila de evaluare

Situl Camerei Deputatilor (www.cdep.ro) si cel al Senatului (www.senat.ro) au fost monitorizate de echipa eDemocratie in luna aprilie 2004 (ultima vizita: 23 mai 2004), urmarindu-se in ce masura elementele indicate sunt prezente.

Pentru evaluare a fost elaborata o grila de punctare de la 0 la 2, dupa modelul de mai jos:

- 0 = situl nu indeplineste criteriul;
- 1 = situl indeplineste doar partial criteriul (sau informatia este greu accesibila);
- 2 = situl indeplineste criteriul in proportie de peste 80%.

⁶ Web Content Accessibility Guidelines 1.0, W3C Recommendation 5-May-1999, (<http://www.w3.org/TR/WAI-WEBCONTENT/>)

⁷ Auditor-General’s Report, “Performance audit report: e-government: user-friendliness of websites,” The Audit Office of New South Wales, 2002, Pg. 79

Aceasta grila a fost apoi detaliata pentru fiecare criteriu in parte, astfel incat evaluatorii sa aiba la dispozitie un cadru de evaluare cat mai obiectiv, evitandu-se pe cat posibil influentele datorate interpretarilor personale.

Punctajul pentru fiecare sectiune s-a obtinut facand media subsectiunilor. Punctajul subsectiunilor reprezinta media ponderata a componentelor esentiale si aditionale, dupa formula:

$$\text{punctaj subsect} = (2/3 \times \text{punctaj comp. esentiale}) + (1/3 \times \text{punctaj comp. aditionale})$$

Rezultatele obtinute au fost integrate intr-un tabel care permite o serie de comparatii intre cele doua situri, pe de o parte, si intre rezultatele pe diferitele sectiuni si componente, pe de alta parte.

Verificarea rezultatelor analizei

Rezultatele au fost supuse unui proces de verificare incrucisata, prin utilizarea a doua echipe de evaluatori independente, iar punctajul final (vezi capitolul "Punctaje rezultate din analiza") reprezinta concluzia comuna la care s-a ajuns dupa revizuirea elementelor notate diferit. De asemenea, sectiunea de accesibilitate a fost evaluata si prin utilizarea unui software de testare a siturilor web (**Watchfire® Bobby™**⁸), pentru validarea rezultatelor obtinute.

Interviuri

Informatiile obtinute din analiza efectuata pe internet au fost completate prin interviuri cu fiecare din webmasterii celor doua camere ale Parlamentului, referitor la crearea si gestionarea sitului, detaliile tehnice ale acestuia, utilizarea si administrarea conturilor de e-mail, precum si planurile de dezvoltare.

De asemenea, pentru analiza componentei de interactivitate au fost trimise chestionare parlamentarilor si grupurilor parlamentare, cu privire la utilizarea postei electronice. Raspunsurile primite au fost extrem de putine, astfel ca nu au putut fi agregate pentru o analiza relevanta din punct de vedere statistic (la cele 125 chestionare trimise s-au primit 2 raspunsuri).

In privinta interactivitatii s-a avut in vedere si studiul publicat in februarie de eDemocratie.ro – "@ Parlament – Analiza reactiei membrilor Parlamentului la email-urile trimise de cetateni".

Comparatii

De-a lungul analizei, s-a incercat oferirea unor exemple de bune practici din alte tari, care ar putea fi usor preluate si adaptate de catre siturile Parlamentului roman.

Pentru a oferi o perspectiva mai ampla asupra rezultatelor analizei, acestea au fost comparate cu rezultatele unui studiu similar efectuat in aceeasi perioada in tarile din Uniunea Europeana⁹. Comparatia siturilor a fost completata cu o comparatie a ratei de raspuns la emailuri si a procentului de parlamentari care au adrese publice de posta electronica.

Monitorizare si dinamica

Echipa eDemocratie intentioneaza sa reia anual acest demers, iar rezultatele obtinute, atat per total cat si pe sectiuni, vor oferi recomandari suplimentare prin evolutia lor in timp.

⁸ Watchfire® Bobby™ 5.0 (<http://bobby.watchfire.com/>) este un instrument de testare a accesibilitatii siturilor. Aplicatia are menirea de a oferi webmaster-ilor indicatii pentru imbunatatire a accesibilitatii sitului. Testul verifica daca situl intruneste criteriile generale de accesibilitate: posibilitatea sitului de a fi citit cu un screen-reader (citiitor audio pentru orbi), existenta de echivalent text pt elementele non-text etc. Aceste evaluari surprind insa doar aspectele tehnice, astfel incat pentru o concluzie corecta si o imagine completa asupra accesibilitatii, rezultatele testului trebuie corelate cu scopul si specificul sitului.

⁹ Alexander H. Trechsel, Raphael Kies, Fernando Mendez, Philippe C. Schmitter, „Evaluation of the Use of New Technologies in Order to Facilitate Democracy in Europe - E-Democratizing the Parliaments and Parties of Europe”, Geneva & Florence, 2003

3. Analiza siturilor

Analiza siturilor celor doua camere ale Parlamentului are in vedere trei aspecte majore, fiecare fiind structurat pe subsectiuni:

1. **Continut** – structurarea adecvata a informatiilor si acoperirea unor aspecte importante, precum:
  - Informatii generale despre Structura Parlamentului
  - Sistemul Electoral, Partidele Politice
  - Procesul si Documentele Legislative
  - Biroul Permanent
  - Membrii Parlamentului
  - Structuri parlamentare (comitete, comisii, grupuri parlamentare)
  - Publicatii
2. **Interactivitate si legaturi catre alte situri** – informatiile de contact publicate, functiile oferite utilizatorilor pentru a-si exprima opinia sau pentru a interactiona cu parlamentarii, aplicatiile pentru consultari si dezbateri, precum si legaturile catre alte institutii nationale si internationale relevante:
  - Hyperlink-uri externe
  - Feedback si alte mijloace de interactiune
  - Informatii de contact
3. **Interfata** – aspectele legate de designul, structura si arhitectura sitului, care urmaresc sa maximizeze eficienta si utilitatea navigarii pe site:
  - Acces la informatie
  - Design si structura
  - Navigare.

Subsectiunile au fost la randul lor detaliate pe criterii simple, concrete si masurabile. Criteriile folosite¹⁰ au fost separate pe doua categorii, in functie de importanta si relevanta lor, astfel:

- criteriile cele mai importante (informatiile fundamentale, actualitatea datelor, transparenta structurii sitului etc.) au fost considerate **esentiale**;
- criteriile secundare (care faciliteaza navigarea, reduc timpul de incarcare a paginii etc.) au fost considerate elemente **aditionale**, avand o importanta mai redusa in evaluare.

In urma evaluarii, s-a acordat un punctaj fiecarui site. Punctajele obtinute pentru fiecare criteriu au fost apoi agregate, componentele esentiale avand o pondere dubla fata de cele aditionale. Rezultatele au fost centralizate intr-un tabel ce surprinde punctajele celor doua situri, atat pentru ansamblul criteriilor, cat si pentru fiecare criteriu, sectiune si subsectiune in parte.

Pe baza tabelului se pot observa usor elementele performante ale fiecarui site, precum si aspectele care trebuie imbunatatite, permitand formularea unor concluzii atat la nivelul criteriilor, cat si pe categorii sau sectiuni. Punctajul total ofera o indicatie asupra gradului de dezvoltare a sitului, in special prin comparatia cu cealalta camera si prin dinamica inregistrata in timp (ce va fi monitorizata prin reluarea acestui studiu).

Trebuie mentionat ca in cursul analizei noastre, situl Senatului a fost relansat, iar analiza de mai jos reflecta noul sau format.¹¹

¹⁰ Criteriile referitoare la fiecare sectiune a analizei sunt prezentate la inceputul respectivei sectiuni a acestui capitol.

¹¹ In urma acestor imbunatatiri, situl se bucura de un continut mai bine structurat si de o mai puternica interactivitate cu cetatenii, perfectionandu-se mecanismele de navigare si accesul la informatie. Exista in continuare cateva omisiuni, insa noua varianta imbunatateste substantial relatia cu cetateanul. In ansamblu, noua prezentare ofera utilizatorului o interfata moderna, cu o structura dedicata simplificarii navigarii si o perceptie mai buna a informatiilor.

1. Continut

De pe pagina de start a Parlamentului Romaniei (www.parlament.ro) avem link-uri catre cele doua camere ale Parlamentului: Camera Deputatilor (www.cdep.ro) si Senat (www.Senat.ro). Insa informatiile generale despre structura si functiile institutiei parlamentare sunt prezentate, in cea mare parte, pe situl celor doua Camere si nu pe situl Parlamentului, cum ar fi de asteptat.

1.1. Informatii generale despre Structura Parlamentului

Recomandari	
<u>Componente esentiale</u>	
1.1.a)	Prezentare generala , organizare si structura – componenta si functiile Parlamentului si structurilor sale, inclusiv o descriere a rolului specific a fiecarei camere a Parlamentului si a comisiilor, etc.;
1.1.b)	Textul complet al Regulamentelor organice , reguli de procedura sau documente si regulamente similare;
1.1.c)	Textul Constitutiei ;
1.1.d)	Lista institutiilor parlamentare internationale si regionale la care este afiliat
<u>Componente aditionale</u>	
1.1.e)	Prezentarea generala a procedurii parlamentare ;
1.1.f)	Prezentarea functiilor Parlamentului
1.1.g)	Statistici ale activitatii legislativului actual;
1.1.h)	Scurt istoric al institutiei nationale a Parlamentului;
1.1.i)	Textul comunicatelor de presa oficiale ale Parlamentului;
1.1.j)	"Tur ghidat" al cladirii Parlamentului ; tururi virtuale audio-video ale cladirii;
1.1.k)	Diagrama locurilor din sala de sedinte a Parlamentului;
1.1.l)	Structura organizationala a Secretariatului Parlamentului si orice alta informatie relevanta despre Secretariatul General al Parlamentului;
1.1.m)	Informatii practice despre accesul in cladirea Parlamentului, biblioteca si arhive

Cele doua situri se conformeaza in mare masura recomandarilor de mai sus, indeplinind in totalitate criteriile esentiale si aproape toate criteriile aditionale. Omissiuni se inregistreaza doar la componentele aditionale, in special in ceea ce priveste informatiile despre accesul in Parlament, accesul la arhiva sau la biblioteca si diagrama locurilor din sala de sedinte.

In noua versiune a sitului **Senatului** se poate observa o clara imbunatatire a structurii, calitatii si cantitatii informatiei. Daca versiunea anterioara era inferioara sitului Camerei Deputatilor, versiunea imbunatatita este similara cu aceasta.

1.2. Sistemul electoral, Partidele politice

Recomandari	
<u>Componente esentiale</u>	
1.2.a)	Explicarea procesului electoral (sistemul de vot, circumsriptiile electorale, cine poate vota, cine poate candida, conditii pentru nominalizare, cine coordoneaza alegerile etc.)
1.2.b)	Rezultatele ultimelor alegeri , structurate in functie de apartenenta politica si de circumsriptiile electorale
1.2.c)	Legaturi catre siturile partidelor politice respective
<u>Componente aditionale</u>	
1.2.d)	Componenta curenta a grupurilor parlamentare si coalitiilor;
1.2.e)	Textul legilor electorale relevante.

Nici unul dintre cele doua situri nu ofera linkuri catre paginile web ale partidelor politice reprezentate, desi acestea sunt amintite adesea si in cazul **Camerei Deputatilor** exista chiar pagini de prezentare a acestora. De asemenea, textul legilor electorale nu apare evidentiat separat pe nici unul din cele doua situri.

Informatii esentiale despre procesul electoral – sistemul de vot (atributele votului: universal, egal, liber exprimat, etc), circumscripțiile electorale (cele 42 de circumscripții electorale judetene¹² si o harta a acestora), formatiunile politice – se gasesc doar pe situl **Camerei Deputatilor**. Singurele informatii referitoare la partidele politice si sistemul electoral existente pe situl **Senatului** sunt cele referitoare la procesul electoral din anul 2000.

Sitului parlamentului Marii Britanii (www.parliament.uk) ofera un glosar al termenilor de specialitate precum si un program on-line de educare (Understanding Parliament; Explore Parliament) a cetatenilor in general, a tinerilor in special. Majoritatea siturilor europene au o asemenea sectiune pe site. Senatul francez are un program de *invatare amuzanta* adresat copiilor, folosind desene si animatii (Senat Junior).

In privinta componentelor aditionale, se remarca din nou situl Camerei Deputatilor, care contine informatii *pentru ambele camere* despre componenta curenta a grupurilor parlamentare, fotografiile ale membrilor, circumscripțiile acestora, date biografice, si de contact, CV, etc.

1.3. Procesul si Documentele Legislative

Recomandari

Componente esentiale

- 1.3.a) Prezentare schematica a **procesului legislativ**;
- 1.3.b) **Agenda legislativa** si programul sesiunilor curente;
- 1.3.c) **Initiative si proiecte legislative** in lucru (text integral) si dezbateri curente
- 1.3.d) Baza de date cu **actele legislative adoptate in cadrul legislaturii curente**, cu optiuni de cautare;
- 1.3.e) **Stadiul** activitatii parlamentare curente (cautare dupa nr. proiectului de lege, subiect, titlu, data, cod al documentului, comisie parlamentara, etc.)

Componente aditionale

- 1.3.f) Baza de date cuprinzand **rapoartele comisiilor, motiuni, audieri, voturi**, si alte documente apartinand legislaturii curente
- 1.3.g) Baza de date a actelor legislative si alte documente apartinand **legislaturii imediat precedente** (cel puțin)
- 1.3.h) Sectiune speciala destinata **legislatiei bugetare si financiare**;
- 1.3.i) **Rezumatul sau inregistrarea completa** a dezbaterilor/sesiunilor parlamentare;
- 1.3.j) Sectiune speciala destinata **intrebarilor si interpelarilor parlamentare** adresate executivului
- 1.3.k) **Glossar** al procedurilor parlamentare;
- 1.3.l) **Transmisii web** audio-video ale sesiunilor parlamentare si ale audierilor in comisii

Ambele situri indeplinesc in totalitate criteriile esentiale. Informatiile referitoare la procesul legislativ se regasesc pe paginile ambelor camere, unele diferente putand fi constatate mai mult in usurinta regasirii informatiei (mai puțin cu privire la continut).

Sectiunea „Parliament uncovered” a Parlamentului Marii Britanii ofera transmisii live ale intalnirilor de lucru. Arhivele pot fi folosite, contra cost, si in scopuri academice. Recent a fost implementat si un sistem de indentificare a vorbitorilor precum si linkuri catre materialele folosite in sedinta. Si alte parlamente europene, cum ar fi Bundestag-ul german, ofera pe situl lor transmisii live ale dezbaterilor.

¹² Inklusiv municipiul Bucuresti.

Ambele situri cuprind documentele elaborate, precum si etapele parcurse in procesul de adoptare a legilor, in ordine cronologica. **Camera Deputatilor** include in fisa proiectului de lege (incepand din 2001) si extrase din dezbaterile in plen ocazionate de adoptarea legii (printr-un link catre extrasul din stenograma). Incepand din 2002, aceste link-uri sunt create si in cazul dezbaterilor din Senat.

De asemenea, ambele situri au sectiuni separate destinate intrebarilor si interpelarilor din legislatura curenta si din cele anterioare, precum si explicatii referitoare la procedurile parlamentare.

Situl Senatului nu ofera transmisii audio-video, insa in cazul Camerei Deputatilor, aceasta facilitate va fi implementata incepand cu luna iunie. In faza actuala ruleaza deja o versiune de test. Dezbaterile in plen sunt transmise in direct in Intranet, iar arhiva inregistrarilor audio/video este corelata cu textele stenogramelor. Astfel, pornind de la text se poate obtine extrasul audio/video corespunzator. Vorbitorii sunt de asemenea identificați.

1.4. Biroul Permanent

Recomandari

Componente esentiale

1.4.a) **Biografia** Presedintelui Biroului Permanent;

1.4.b) **Atributiile si prerogativele** presedintelui;

1.4.c) Numele **Vicepresedintilor**

Componente aditionale

1.4.d) **Agenda publica a** Presedintelui (intalniri, evenimente);

1.4.e) **Declaratii si luari de cuvânt** importante ale Presedintelui;

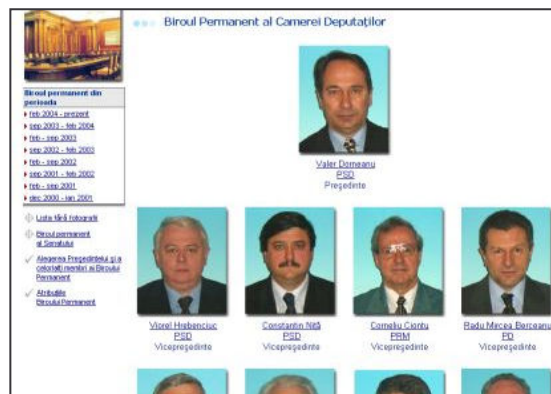
1.4.f) **Presedintii anteriori**;

1.4.g) Pagina de **Feedback** sau un mecanism similar pentru trimiterea de intrebari si comentarii catre Presedinte.

Sectiunea dedicata Biroului Permanent este in general bine structurata pe ambele situri, cu multe informatii despre presedintele acestuia, insa cu foarte putine informatii despre vicepresedinti.

Astfel, siturile ambelor camere ofera informatii detaliate despre presedinte, inclusiv poza, biografie, agenda publica, luari de cuvânt¹³, adresa de email etc. Din pacate atributiile si prerogativele presedintelui apar doar pe situl **Camerei Deputatilor**.

Componentele esentiale se regasesc aproximativ in aceeasi masura pe siturile celor doua Camere, insa situl **Camerei Deputatilor** este mai bogat in componente aditionale: agenda publica a Presedintelui, declaratii si luari de cuvânt in plen, presedintii anteriori – informatii care fie lipsesc de pe situl Senatului, fie sunt incomplete. In ceea ce priveste mecanismele de contactare a membrilor Biroului Permanent, siturile se rezuma la a oferi o adresa de email a Presedintelui si a majoritatii membrilor Biroului

Se remarca si faptul ca situl Camerei Deputatilor ofera si detalii despre atributiile Biroului Permanent si modalitatea de alegere a presedintelui si membrilor Biroului Permanent.

¹³ In mod interesant, in cazul Senatului, agenda publica si declaratiile Presedintelui Biroului Permanent sunt introduse in format HTML, fara a se utiliza un sistem de baze de date, cu actualizare dinamica. Avantajul utilizarii unei baze de date ar fi, pe de o parte, structurarea si actualizarea automata, iar pe de alta parte, usurinta preluacrării informatiilor pentru diverse rapoarte, statistici etc.

1.5. Membrii Parlamentului

Recomandari

Componente esentiale

- 1.5.a) **Lista membrilor** Parlamentului (inclusiv circumscriptia si partidul fiecarui membru, participarea in comisii, grupuri parlamentare) cu link-uri catre paginile personale ale membrilor respectivi; listele pot fi ordonate: alfabetic, pe circumscriptii si in functie de afilierea la partide politice.
- 1.5.b) **Informatii de contact** pentru fiecare membru al Parlamentului, inclusiv adresa de e-mail;
- 1.5.c) Lista **fostilor membri ai Parlamentului care au demisionat** din legislatura curenta sau care nu mai sunt membri din alte motive

Componente aditionale

- 1.5.d) **Biografia** fiecarui membru al Parlamentului;
- 1.5.e) Index automat al **luarilor de cuvânt in plen** (dupa nume, data si subiect)
- 1.5.f) **Registru public al voturilor** fiecarui membru (unde se aplica)
- 1.5.g) Lista initiativelor legislative**
- 1.5.h) Informatii de baza referitoare la **statutul de membru** al Parlamentului, cum ar fi imunitatea parlamentara, inviolabilitati, indemnizatii, etc.;
- 1.5.i) **Lista alfabetica** a parlamentarilor din legislaturile anterioare, cu specificarea perioadei

Pana recent, sectiunea dedicata membrilor se prezenta diferit pe cele doua situri, **Camera Deputatilor** oferind informatii mai detaliate si mai bine structurate atat pentru membrii sai cat si pentru membrii **Senatului**. Insa ultima restructurare a sitului senat.ro, a echilibrat situatia, siturile fiind acum comparabile din acest punct de vedere.

Pe ambele situri exista lista completa a membrilor din legislatura curenta, o scurta biografie pentru fiecare membru, precum si informatii de contact pentru majoritatea acestora (adresa electronica sau postala). Situl Camerei Deputatilor cuprinde date despre activitatea membrilor Parlamentului cat si despre statutul acestora (imunitatea parlamentara, inviolabilitati, cazuri de incompatibilitate, etc.). Mai mult decat atat, in ceea ce priveste legislaturile anterioare, pe situl Camerei Deputatilor exista o lista a fostilor membri: parlamentarilor din legislaturile anterioare precum si cei din legislatura curenta, care au demisionat sau nu mai sunt membri din diferite motive. De asemenea, pentru membrii ambelor camere sunt publicate declaratiile de avere si de interese.

1.6. Structuri parlamentare (comisii, grupuri parlamentare)

Recomandari

Componente esentiale

- 1.6.a) **Lista completa a structurilor parlamentare** (in afara plenului), cu legaturi catre paginile dedicate fiecarei structuri din categoriile specifice
- 1.6.b) Descrierea **mandatului si a termenilor de referinta** pentru fiecare structura parlamentara;
- 1.6.c) **Membrii si presedintele** fiecarei structuri parlamentare;
- 1.6.d) Informatii despre **activitatea curenta** si agenda sedintelor urmatoare
- 1.6.e) **Informatii de contact** relevante (adresa, telefon, fax, e-mail) pentru fiecare structura parlamentara;
- 1.6.f) Componenta si alte informatii relevante referitoare la **grupuri parlamentare de prietenie**, grupul national IPU, precum si la delegatiile nationale la adunari parlamentare regionale si internationale unde Parlamentul e membru

Componente aditionale

- 1.6.g) **Programul** sedintelor si audientelor fiecarei structuri parlamentare;
- 1.6.h) **Comunicate de presa** si alte materiale relevante privind activitatea fiecarei structuri parlamentare;
- 1.6.i) Istoricul **Grupului National IPU**.

Cele doua situri enumera complet structurile parlamentare si componenta acestora, iar **Camera Deputatilor** ofera si cateva informatii referitoare la domeniul de activitate al comisiilor parlamentare. Ambele situri ofera sintezele lucrarilor comisiilor precum si o arhiva a documentelor elaborate de acestea in procesul de dezbatare a proiectelor de legi, numai ca in cazul **Camerei Deputatilor** aceste informatii sunt mai complexe.

De asemenea, documentele de pe situl **Senatului** sunt oferite in format .pdf, accesibil indiferent de platforma utilizata, iar documentele de pe situl **Camerei Deputatilor** sunt disponibile in formate alternative (Word, pdf si html).

1.7. Publicatii

Recomandari

Componente esentiale

- 1.7.a) **Lista publicatiilor si documentelor** disponibile spre vanzare, impreuna cu pretul aferent;
- 1.7.b) Informatii despre **modul de achizitionare** a materialelor, pe cale traditionala, sau prin comanda online.

Componente aditionale

- 1.7.c) Punct de **vanzare online** care permite utilizatorilor sa selecteze publicatii si sa le achizitioneze in sistem de comert electronic;
- 1.7.d) Versiuni electronice ale **publicatiilor ce pot fi descarcate de pe site**, in mod gratuit, de exemplu in format *.PDF.

Nici unul din situri nu ofera publicatii spre vanzare prin situl propriu. De pe situl **Camerei Deputatilor** se poate consulta gratuit Buletinul Legislativ pe anul precedent, in format PDF, precum si Repertoriul legislativ. De remarcat ca accesul din aceasta baza de date la actele publicate in Monitorul Oficial incepand cu anul 2003 se poate face numai prin abonament sau din intranetul Camerei Deputatilor).

Pe situl **Senatului** au fost create sectiuni speciale destinate acestor publicatii, insa informatiile nu sunt inca disponibile. Acest site prezinta si un Buletin informativ in format pdf continand sinteza celor mai importante evenimente recente.

Site-ul Senatului francez (www.senat.fr) ofera informatii legate de "espace librairie" – centru de informare si documentare. In plus, rapoartele se pot descarca in format html sau Acrobat, sau se pot comanda prin completarea unei comenzi.

www.bundestag.de ofera posibilitatea cautarii in Catalogul Bibliotecii Parlamentului german, biblioteca oferind o serie de publicatii publicului larg, atat online cat si offline. Publicatiile online pot fi descarcate in format pdf, iar programul Acrobat Reader poate fi descarcat direct de pe site.

2. Interactiune si legaturi la alte situri web

Cele doua situri se prezinta mult mai slab la acest capitol decat in privinta continutului. Legaturile externe sunt putine, iar mecanismele de interactiune si feedback sunt putine si rudimentare.

2.1. Legaturi externe

Recomandari

Componente esentiale

- 2.1.a) **Siturile Presedintiei, Guvernului, Curtii Constitutionale si Inaltei Curti de Casatie si Justitie;**
- 2.1.b) **Situl oficial al tarii** (administrat de Ministerul Turismului sau o agentie guvernamentala similara);
- 2.1.c) **Situl celeilalte Camere** a Parlamentului;
- 2.1.d) **Inter-Parliamentary Union;**
- 2.1.e) **Alte organizatii parlamentare** internationale, regionale sau sub-regionale
- 2.1.f) **Siturile individuale** ale membrilor Parlamentului (unde exista)

Componente aditionale

- 2.1.g) Siturile **ministerelor si a altor agentii nationale;**
- 2.1.h) Siturile **parlamentelor altor tari** (sau, pentru eliminarea necesitatii de actualizare, un link catre situl IPU: <http://www.ipu.org/english/parlweb.htm>);
- 2.1.i) **Motoare de cautare** (ex: Google, Yahoo!, Lycos etc.).

Siturile indeplinesc putine dintre criteriile esentiale, fiecare oferind cate un link catre situl celeilalte camere si catre alte situri ale structurilor executive ale Romaniei. Lipsesc insa legaturile catre un site oficial de prezentare a Romaniei¹⁴ (sau catre Uniunea Interparlamentara (fiind prezent doar pe pagina de prezentare a delegatiei IPU), precum si cele catre Curtea Constitutionala si catre Inalta Curte de Casatie si Justitie.

Situl **Camerei Deputatilor** are o structurare mai buna a informatiilor. Astfel exista o sectiune speciala de link-uri, numita *Legaturi utile* unde sunt link-uri catre siturile_Presedintiei, Guvernului, Ministerelor si a altor agentii nationale, agentii aflate sub control parlamentar (servicii publice, societati nationale).

Tot pe pagina de start exista link catre situl **Senatului**. Insa nu exista link catre organizatiile sau institutiile internationale similare sau afiliate, cu toate ca exista pe site o sectiune speciala pentru relatii internationale.

Pe acest site exista si un motor de cautare in paginile web si in bazele de date ale sitului.

Pentru deputatii care au situri proprii exista link-uri catre acestea, iar pentru cei care sunt membri ai Guvernului (ex: A. Nastase, M. Mitrea, D.I.Popescu), exista link-uri catre siturile ministerelor respective.

De pe pagina de start a **Senatului** sunt linkuri catre siturile Presedintelui Romaniei, al Guvernului, al Camerei Deputatilor. In sectiunea *Relatii externe > Grupuri de prietenie* exista linkuri catre alte organizatii parlamentare internationale, regionale sau sub-regionale. Din pacate, s-a renuntat la gruparea acestor informatii in functie de continent, ca pe situl precedent al Senatului, pentru o structurare in ordine alfabetica.

In privinta componentelor aditionale, exista unele omisiuni, in special in privinta parlamentelor altor tari si a motoarelor de cautare.

Ambele situri prezinta link-uri catre agentile si institutiile nationale subordonate, precum Avocatul Poporului sau Colegiul Consiliului National pentru Studierea Arhivelor Securitatii.

¹⁴ Probabil si fiindca nu exista un site oficial consacrat, desi situl www.mtromania.ro, realizat de Ministerul Turismului, se doreste a indeplini acest rol.

2.2. Feedback si alte mijloace de interactiune

Recomandari

Componente esentiale

- 2.2.a) Un **mijloc de comunicare** de natura sa permita utilizatorilor sa trimita comentarii si intrebari direct catre administratorul sitului prin intermediul unui formular (fara a recurge la e-mail, care in unele situatii ar putea fi indisponibil)
- 2.2.b) **Posta electronica preconfigurata** pentru expedierea de mesaje catre structurile parlamentare sau catre oficiali direct de pe pagina de web

Componente aditionale

- 2.2.c) **Forumuri de discutii** unde utilizatorii pot participa la discutii on-line pe diferite teme, axate in general pe subiecte aflate in dezbateri in Parlament; parlamentarii de multe ori actioneaza ca moderatori ai acestor forumuri/grupuri de discutii;
- 2.2.d) **Liste de e-mail** care permit utilizatorilor sa se aboneze la un serviciu de distribuire automata a informatiilor, cum ar fi texte legislative;
- 2.2.e) **Sondaje de opinie** electronice care permit utilizatorilor sa-si exprime parerea referitor la un subiect anume prin intrebari cu optiuni multiple de raspuns

Pentru a incuraja interactiunea¹⁵, siturile ofera informatii de contact, inclusiv o adresa de email de tip „webmaster”. O parte dintre parlamentari au adrese de email publicate pe site (din pacate, adresele nu au un format standard, cum ar fi: nume.prenume@senat.ro). Insa problema principala a acestor adrese porneste de la faptul ca nu sunt utilizate corespunzator -- doar 9% din solicitarile cetatenilor primesc un raspuns¹⁶.

Parlamentul Estoniei publica adresele de email ale tuturor membrilor iar rata de raspuns a acestora este de 44,6%. In plus, pentru sugestii si comentarii, se pune la dispozitia vizitatorilor si un Guestbook (carte de oaspeti).

In ce priveste mijloacele de interactiune mai avansate, cele doua situri prezinta serioase lacune, neoferind utilizatorilor formulare pentru comentarii/intrebari (cu exceptia petitionarii online), forumuri de discutii sau liste de email pentru abonare (de tip newsletter). De asemenea, nu sunt utilizate sondajele de opinie pentru a afla parerea vizitatorilor despre site sau despre activitatea Parlamentului. Ambele situri folosesc totusi cate un formular de petitionare on-line, iar Camera Deputatilor ofera un formular pentru sugestii/comentarii/intrebari (existand si planuri pentru lansarea unui forum).

2.3. Informatii de contact

Recomandari

- 2.3.a) Toate sectiunile sitului (de la pagina de start pana la paginile membrilor Parlamentului) sa contina informatii de contact relevante, amplasate in **locuri vizibile**.

Conform statisticilor, principalul motiv pentru care utilizatorii viziteaza siturile parlamentare este acela de a afla cum pot fi contactati reprezentantii sau structurile parlamentare prin mijloace electronice sau traditionale (telefon, fax, posta). Aceste informatii apar in subsolul tuturor paginilor pe situl **Camerei Deputatilor**, insa noua versiune a sitului **Senatului** omite datele de contact din sablon (template), desi acestea existau in vechea versiune.

¹⁵ Ca organ reprezentativ, Parlamentul trebuie sa pastreze o legatura stransa cu cetatenii si societatea civila, care pot contribui in sensul identificarii problemelor sau solutiilor legislative.

¹⁶ eDemocratie.ro, “@ Parlament - Analiza reactiei membrilor Parlamentului la email-urile trimise de cetateni”, CITX, Bucuresti, 2004, Pg. 14, (<http://www.edemocratie.ro/R2-RO2003.pdf>)

3. Interfata

Sub aspectul interfetei, cele doua situri se prezinta relativ bine. Informatia este clar structurata si usor de manevrat, iar aspectul siturilor este unitar, subliniind clar identitatea institutiei. Principala deficiente a ambelor situri este lipsa unei harti a sitului, pentru usurarea navigarii.

3.1. Acces la informatie

Recomandari

Componente esentiale

- 3.1.a) Foloseste **cel mai simplu si mai clar limbaj** in concordanta cu obiectul (continutul) sitului;
- 3.1.b) **Informatia este impartita in segmente** usor de manevrat;
- 3.1.c) Informatia de pe site este **actualizata**
- 3.1.d) Pe **pagina de start** apar cel putin: **misiune, noutati, contact, feedback**

Componente aditionale

- 3.1.e) Pune la dispozitie **un text pentru fiecare element non-text** (ex. via «alt», «longdesc») cum ar fi: imagini, animatii, applet-uri, frame-uri, scripturi, butoane grafice, sunete etc.
- 3.1.f) Situl poate fi utilizat cand **script-urile, applet-urile sau alte obiecte programabile sunt dezactivate sau inutilizabile**. Daca nu este posibil, va fi disponibila o pagina alternativa cu informatie echivalenta;
- 3.1.g) Continutul si fundalul ofera un **contrast suficient** pentru cineva care are probleme de interpretare a culorilor (ex. daltonistii) sau cand este folosit un ecran alb-negru
- 3.1.h) Exista si versiuni ale paginii in **limba engleza** precum **si limbi ale minoritatilor**;
- 3.1.i) Pentru **tabele** de date este clar identificat capul de tabel (pentru randuri si coloane);
- 3.1.j) Controalele au asociat **text explicativ**.

Accesibilitatea informatiilor si serviciilor (inclusiv pentru persoanele cu handicap) este o conditie esentiala pentru Societatea Informatiionala, iar guvernele tarilor europene si candidate au identificat accesibilitatea ca o prioritate in cadrul programului de actiune eEurope+, urmand ca rapoartele viitoare sa contina indicatori in acest sens.

Situl Parlamentului Francez (www.assemblee-nat.fr) pune mare accent pe accesibilitate. Desi nu exceleaza la capitolul grafica, site-ul are versiuni in patru limbi straine (engleza, italiana, spaniola, germana), iar informatiile cele mai cautate sunt agregate intr-o pagina cu intrebari frecvente (FAQ). Navigarea este usurata de o harta a sitului plasata la vedere, iar informatiile sunt actualizate zilnic, cu mentionarea in document a datei respectivei actualizari. Situl parlamentului elventian este disponibil atat in limba engleza, cat si in cele trei limbi vorbite in Elvetia: germana, franceza, italiana.

Cu mici exceptii, siturile indeplinesc criteriile de accesibilitate, utilizand un limbaj clar si concis si impartind informatia pe segmente usor de manevrat. Informatiile sunt actualizate practic in fiecare zi, in ambele camere existand personal angajat pentru editarea continutului. Din pacate paginile nu indica data ultimei actualizari, astfel incat utilizatorul neavizat nu are certitudinea acuratetii informatiilor¹⁷.

Ambele situri prezinta si versiuni in limba engleza si franceza, inasa nu ofera informatia in limbile principalelor minoritati, desi aceste minoritati sunt reprezentate in Parlament.

¹⁷ Pe situl Camerei Deputatilor, informatiile sunt preluate din baze de date inter-relationale, fiind dificil de stabilit data ultimei actualizari. Exista totusi si in aceste cazuri anumite categorii de informatii care se preteaza afisarii datei ultimei actualizari: CV-uri, pagini de descriere a institutiei, procedurilor, secretariatului general etc. In cazul Senatului, se folosesc in continuare numeroase pagini html, pentru care afisarea ultimei actualizari ar fi utila.

Siturile prezinta de asemenea cateva probleme de accesibilitate pentru utilizatorii cu computere si aplicatii mai vechi (vezi mai jos si rezultatele testului de validare a accesibilitatii), a celor care nu au un mouse sau a celor cu deficiente vizuale.

Ca o noutate, in varianta imbunatatita a sitului Senatului exista o rubrica destinata noutatilor alaturi de informatiile despre misiunea institutiei si adresele de contact.

Testul Watchfire® Bobby™ pentru accesibilitate

Testarea cu sistemul Bobby™ confirma rezultatele analizei noastre cu privire la accesibilitate (echivalent text pentru componentele non-text, denumirea frame-urilor, folosirea unui contrast adecvat, etc.) si de asemenea subliniaza cateva probleme, cum ar fi: dimensionarea tabelelor (relativ vs. absolut) sau posibilitatea navigarii fara mouse. Cu mici exceptii, atat situl Camerei Deputatilor cat si noul site al Senatului trec testul Bobby™ la nivelul Prioritatii I, insa necesita o serie de imbunatatiri pentru a putea obtine statutul „Bobby AAA Approved”.

3.2. Design si structura

Recomandari

Componente esentiale

- 3.2.a) Asezare si **aspect unitar** al paginii
- 3.2.b) Pe pagina de start apar ca elemente minime: **numele organizatiei, sigla, adresa de e-mail pentru contact**
- 3.2.c) **Adrese de contact** - situl a) furnizeaza o lista completa de adrese fizice, postale si de e-mail; b) foloseste doar adrese de e-mail omoloage adresei web (ex. @cdep.ro pentru http://www.cdep.ro); c) exista adrese de contact pentru: webmaster (probleme tehnice ale sitului), plangeri, informatii generale.
- 3.2.d) Foloseste **«style sheets»** pentru structura si prezentare
- 3.2.e) Evita **elementele animate** sau ofera posibilitatea opririi animatiilor de catre utilizatori (ex. gif, text)

Componente aditionale

- 3.2.f) Se evita utilizarea **pop-up**-urilor
- 3.2.g) Utilizarea de **functii metadata** pentru adaugarea de informatie suplimentara
- 3.2.h) Evita elementele **Flash**, iar daca foloseste astfel de elemente atunci exista un link catre o pagina fara Flash si/sau un buton pentru oprirea aplicatiei Flash
- 3.2.i) Pentru fiecare pagina exista o **varianta** simplificata, **pentru imprimare**;

Daca pana la ultima imbunatatire consistenta adusa sitului Senatului, cdep.ro se detasa simtitor prin aspectul modern si ordonat, acum cele doua situri ofera utilizatorului o interfata asemanatoare, cu un design atragator si o structura ce usureaza navigarea.

In mod remarcabil, situl Camerei Deputatilor se conformeaza tuturor criteriilor din aceasta sectiune, atat celor esentiale cat si celor aditionale. Situl Senatului se conformeaza si el in cea mai mare parte, remarcandu-se insa lipsa unei versiuni simplificate a paginilor, pentru a permite o tiparire mai rapida si mai economica.

Nici unul din situri nu foloseste elemente animate (care in general se incarca greu si nu aduc o utilitate reala) si nici prezentari Flash (care in afara dimensiunilor mai prezinta si dezavantajul de a necesita un plugin). In plus, siturile evita folosirea de ferestre pop-up (care in general irita utilizatorul si il distrag de la navigarea pe site). O astfel de fereastră pop-up a fost folosita pe situl Camerei Deputatilor cu ocazia referendumului pentru noua Constitutie, insa importanta si amploarea evenimentului constituiau un motiv pe deplin intemeiat pentru utilizarea acestui mijloc de promovare.

In urma imbunatatirilor aduse sitului Senatului, acesta prezinta acum o identitate vizuala clara si continuitate in modul de prezentare a continutului.

3.3. Navigare

Recomandari

Componente esentiale

- 3.3.a) Utilizatorul poate **identifica usor pagina spre care il va redirectiona un link;**
- 3.3.b) Exista informatii despre **structura generala a sitului** (harta, cuprins, indicatii de navigare, etc.);
- 3.3.c) Exista o **ordine logica** a link-urilor si a altor obiecte de pe site (la navigarea cu tastura)

Componente aditionale

- 3.3.d) Evita **frame-urile**, iar daca le foloseste, fiecare frame are un nume, pentru o identificare si o navigare facila
- 3.3.e) Exista **functii de cautare** precum si diferite niveluri si **preferinte de cautare;**
- 3.3.f) **Deschiderea link-urilor** se realizeaza in ferestre separate (pentru link-uri externe) sau in aceeasi fereastra (pentru link-uri in cadrul sitului)

Siturile indeplinesc majoritatea criteriilor acestei sectiuni, inasa se remarca in ambele cazuri lipsa unei harti a sitului. Avand in vedere continutul bogat de informatii si numeroasele aspecte vizate, structura complexa a siturilor si publicul tinta nespecialist, credem ca o astfel de facilitate ar fi absolut necesara.

De asemenea, situl Senatului nu dispune inca de o functie de cautare. Situl Camerei Deputatilor ofera o cautare de baza (in baza unor cuvinte cheie) si respectiv posibilitatea selectiei categoriilor de informatii cautate. Datorita structurii de baze de date, o cautare avansata, pe criterii multiple, nu este posibila, oferindu-se in schimb cautari specifice in cadrul diverselor sectiuni ale sitului (baza de date legislativa, dezbaterile parlamentare, interpelari, urmarirea procesului legislativ, documente la caseta electronica, documente elaborate de comisii, catalogul bibliotecii, stiri, etc.).

Pe situl Parlamentului Francez exista date despre cerintele tehnice ale sitului, si chiar mai mult – o sectiune pentru descarcarea de programe (NetScape, Internet Explorer, Acrobat reader, Quick time) utile pentru vizitatorii paginii. Acest fapt evidentiaza gradul ridicat de implicare a institutiei in realizarea sitului precum si faptul ca situl a fost creat cu gandul la dorintele si nevoile cetateanului.

4. Punctaje rezultate din analiza

Nr. crt.	Criterii	Punctaj	
		C.Dep.	Senat
	TOTAL	1.23	0.94
1	CONTINUT	1.36	1.05
1.1.	Informatii Generale despre Structura Parlamentului	1.78	1.74
	<u>Componente esentiale</u>	2.00	2.00
1.1.a)	Prezentare generala organizare si structura – componenta si functiile Parlamentului si structurilor sale, inclusiv o descriere a rolului specific a fiecarei camere a parlamentului si comisiilor etc.;	2	2
1.1.b)	Textul complet al Regulamentelor organice , reguli de procedura sau documente si regulamente similare;	2	2
1.1.c)	Textul Constitutiei ;	2	2
1.1.d)	Lista institutiilor parlamentare internationale si regionale la care este afiliat	2	2
	<u>Componente aditionale</u>	1.33	1.22
1.1.e)	Prezentarea generala a procedurii parlamentare ;	1	2
1.1.f)	Prezentarea functiilor Parlamentului	0	1
1.1.g)	Statistici ale activitatii legislativului actual;	2	2
1.1.h)	Scurt istoric al institutiei nationale a Parlamentului;	2	2
1.1.i)	Textul comunicatelor de presa oficiale ale Parlamentului;	2	2
1.1.j)	Tururi virtuale multimedia ale cladirii;	2	0
1.1.k)	Diagrama locurilor din sala de sedinte a Parlamentului;	0	0
1.1.l)	Structura organizationala a Secretariatului Parlamentului si orice alta informatie relevanta despre Secretariatul General al Parlamentului;	2	2
1.1.m)	Informatii practice despre accesul in cladirea Parlamentului, biblioteca si arhive	1	0
1.2.	Sistemul Electoral, Partidele Politice	1.22	0.56
	<u>Componente esentiale</u>	1.33	0.33
1.2.a)	Explicarea procesului electoral (sistemul de vot, circumscriptiile electorale, cine poate vota, cine poate candida, conditii pentru nominalizare, cine coordoneaza alegerile etc.)	2	0
1.2.b)	Rezultatele ultimelor alegeri , structurate in functie de apartenenta politica si de circumscriptiile electorale	2	1
1.2.c)	Legaturi catre sursele partidelor politice respective	0	0
	<u>Componente aditionale</u>	1.00	1.00
1.2.d)	Componenta curenta a grupurilor parlamentare si coalitiilor;	2	2
1.2.e)	Textul legilor electorale relevante.	0	0
1.3.	Procesul si Documentele Legislative	1.83	1.62
	<u>Componente esentiale</u>	2.00	2.00
1.3.a)	Prezentare schematica a procesului legislativ ;	2	2
1.3.b)	Agenda legislativa si programul sesiunilor curente;	2	2
1.3.c)	Initiative si proiecte legislative in lucru (text integral) si dezbateri curente	2	2
1.3.d)	Baza de date cu actele legislative adoptate in cadrul legislatiunii curente , cu optiuni de cautare;	2	2
1.3.e)	Stadiul activitatii parlamentare curente (cautare dupa nr. proiectului de lege, subiect, titlu, data, cod al documentului, comisie parlamentara, etc.)	2	2
	<u>Componente aditionale</u>	1.50	0.86
1.3.f)	Baza de date cuprinzand rapoartele comisiilor, motiuni, audieri, voturi , si alte documente apartinand legislatiunii curente	2	1
1.3.g)	Baza de date a actelor legislative si alte documente apartinand legislatiunii imediat precedente (cel putin)	1	1
1.3.h)	Sectiune speciala destinata legislatiei bugetare si financiare ;	1	0
1.3.i)	Rezumatul sau inregistrarea completa a dezbaterilor/sesiunilor parlamentare;	2	2
1.3.j)	Sectiune speciala destinata intrebarilor si interpelarilor parlamentare adresate executivului	2	2
1.3.k)	Glosar al procedurilor parlamentare;	1	0
1.3.l)	Transmisii web audio-video ale sesiunilor parlamentare si ale audierilor in comisii	2	0

1.4. Biroul Permanent		1.61	1.14
<u>Componente esentiale</u>		1.67	1.33
1.4.a)	Biografia Presedintelui Biroului Permanent;	2	2
1.4.b)	Atributiile si prerogativele presedintelui;	1	0
1.4.c)	Numele Vicepresedintilor	2	2
<u>Componente aditionale</u>		1.50	0.75
1.4.d)	Agenda publica a Presedintelui (intalniri, evenimente);	2	1
1.4.e)	Decalaratii si luari de cuvnt importante ale Presedintelui;	2	1
1.4.f)	Presedintii anteriori ;	1	0
1.4.g)	Pagina de feedback sau un mecanism similar pentru trimiterea de intrebari si comentarii catre Presedinte.	1	1
1.5. Membrii Parlamentului		1.67	0.94
<u>Componente esentiale</u>		1.67	1.00
1.5.a)	Lista actualizata a tuturor membrilor Parlamentului (legislatura curenta) cu informatii despre circumscriptia si partidul fiecarui membru, despre participarea in comisii, grupuri parlamentare, cu link-uri catre paginile personale ale membrilor (ordonate: alfabetic, pe circumscriptii, si in functie de afilierea la partide politice).	2	2
1.5.b)	Informatii de Contact pentru fiecare membru al Parlamentului, inclusiv adresa de e-mail;	1	1
1.5.c)	Lista fostilor membri ai Parlamentului care au demisionat din legislatura curenta sau care au fost exclusi din alte motive	2	0
<u>Componente aditionale</u>		1.67	0.83
1.5.d)	Biografia fiecarui membru al Parlamentului;	2	2
1.5.e)	Index automat al luarilor de cuvand in plen , organizate dupa nume, data, subiect	2	0
1.5.f)	Registru public al voturilor fiecarui membru (unde se aplica)	0	0
1.5.g)	Lista initiativelor legislative	2	1
1.5.h)	Informatii de baza referitoare la statutul de membru al Parlamentului, cum ar fi imunitatea parlamentara, inviolabilitati, indemnizatii, etc.;	2	2
1.5.i)	Lista alfabetica a parlamentarilor din legislaturile anterioare, cu specificarea perioadei	2	0
1.6. Structuri parlamentare (comitete, comisii, grupuri parlamentare)		1.22	1.00
<u>Componente esentiale</u>		1.67	1.33
1.6.a)	Lista completa a structurilor parlamentare (in afara plenului), cu legaturi catre paginile dedicate fiecarei structuri din categoriile specifice	2	2
1.6.b)	Descrierea mandatului si a termenilor de referinta pentru fiecare structura parlamentara;	2	0
1.6.c)	Membrii si presedintii fiecarei structuri parlamentare;	2	2
1.6.d)	Informatii despre activitatea curenta si agenda sedintelor urmatoare	1	1
1.6.e)	Informatii de contact relevante (adresa, telefon, fax, e-mail) pentru fiecare structura parlamentara;	2	2
1.6.f)	Componenta si alte informatii relevante referitoare la grupuri parlamentare de prietenie , grupul national IPU, precum si la delegatiile nationale la adunari parlamentare regionale si internationale unde Parlamentul e membru	1	1
<u>Componente aditionale</u>		0.33	0.33
1.6.g)	Programul sedintelor si audientelor fiecarei structuri parlamentare;	0	1
1.6.h)	Comunicate de presa si alte materiale relevante privind activitatea fiecarei structuri parlamentare;	1	0
1.6.i)	Istoricul Grupului National IPU .	0	0
1.7. Publicatii		0.17	0.33
<u>Componente esentiale</u>		0.00	0.00
1.7.a)	Lista publicatiilor si documentelor disponibile spre vanzare, impreuna cu pretul aferent;	0	0
1.7.b)	Informatii despre modul de achizitionare a materialelor, pe cale traditionala, sau prin comanda online.	0	0
<u>Componente aditionale</u>		0.50	1.00
1.7.c)	Punct de vanzare online care permite utilizatorilor sa selecteze publicatiilor si sa le achizitioneze in sistem de comert electronic;	0	0
1.7.d)	Versiuni electronice ale publicatiilor ce pot fi descarcate de pe site , in mod gratuit, de exemplu in format *.PDF.	1	2

Punctaj (Continuare - Interactivitate)

2	INTERACIUNE	0.65	0.31
2.1.	Hyperlink-uri externe	0.61	0.60
	<u>Componente esentiale</u>	0.67	0.50
2.1.a)	Siturile Presedintiei, Guvernului, Curtii Constitutionale si Inaltei Curti de Casatie si Justitie;	1	1
2.1.b)	Situl oficial al tarii (administrat de Ministerul Turismului sau o agentie guvernamentala similara);	0	0
2.1.c)	Situl celeilalte Camere a Parlamentului;	2	2
2.1.d)	Inter-Parliamentary Union	1	0
2.1.e)	Alte organizatii parlamentare internationale, regionale sau sub-regionale	1	0
2.1.f)	Siturile individuale ale membrilor Parlamentului (unde exista)	2	2
	<u>Componente aditionale</u>	0.50	0.80
2.1.g)	Siturile partidelor politice nationale	1	1
2.1.h)	Siturile ministerelor si a altor agentii nationale;	1	1
2.1.i)	Siturile parlamentelor altor tari (sau, pentru eliminarea necesitatii de actualizare, un link catre situl IPU: http://www.ipu.org/english/parlweb.htm);	0	2
2.1.j)	Motoare de cautare globale (ex: Yahoo!, Lycos, Alta Vista, Infoseek, etc.);	0	0
2.2.	Feedback si alte mijloace de interactiune	0.33	0.33
	<u>Componente esentiale</u>	0.50	0.50
2.2.a)	Un mijloc de comunicare de natura sa permita utilizatorilor sa trimita comentarii si intrebari direct catre administratorul sitului prin intermediul unui formular (fara a recurge la e-mail, care in unele situatii ar putea fi indisponibil)	0	0
2.2.b)	Posta electronica preconfigurata pentru expedierea de mesaje catre structurile parlamentare sau catre oficiali direct de pe pagina de web	1	1
	<u>Componente aditionale</u>	0.00	0.00
2.2.c)	Forumuri de discutii unde utilizatorii pot participa la discutii on-line pe diferite teme, axate in general pe subiecte aflate in dezbateri in parlament; parlamentarii de multe ori actioneaza ca moderatori ai acestor forumuri/ grupuri de discutii;	0	0
2.2.d)	Liste de e-mail care permit utilizatorilor sa subscrie la un serviciu de distribuire automata a informatiilor, cum ar fi texte legislative;	0	0
2.2.e)	Sondaje de opinie electronice care permit utilizatorilor sa-si exprime parerea referitor la un subiect anume prin intrebari cu optiuni multiple de raspuns	0	0
2.3.	Informatii de contact	1.00	0.00
	<u>Recomandare</u>		
2.3.a)	Toate sectiunile sitului (de la pagina de start pana la paginile membrilor parlamentului) sa contina informatii de contact relevante, amplasate in locuri vizibile .	1	0

Punctaj (Continuare - Interfata)

3	INTERFATA		1.67	1.43
3.1.	Acces la informatie		1.47	1.40
	<u>Componente esentiale</u>		1.50	1.50
3.1.a)	Foloseste cel mai simplu si mai clar limbaj in concordanta cu obiectul (continutul) sitului.		2	2
3.1.b)	Informatia este impartita in segmente usor de manevrat		2	2
3.1.c)	Informatia de pe site este actualizata		1	1
3.1.d)	Pe pagina de start apar cel putin: misiune, noutati, contact, feedback		1	1
	<u>Componente aditionale</u>		1.40	1.20
3.1.e)	Pune la dispozitie un text pentru fiecare element non-text (ex. via «alt », « longdesc ») cum ar fi: imagini, animatii, applet-uri, frame-uri, scripturi, butoane grafice, sunete etc.		1	0
3.1.f)	Situl poate fi utilizat cand script-urile, applet-urile sau alte obiecte programabile sunt dezactivate sau inutilizabile . Daca nu este posibil, va fi disponibila o pagina alternativa cu informatie echivalenta		1	1
3.1.g)	Continutul si fundalul ofera un contrast suficient pentru cineva care are probleme de interpretare a culorilor (ex. daltonistii) sau cand este folosit un ecran alb-negru		2	2
3.1.h)	Exista si versiuni ale paginii in limba engleza precum si limbi ale minoritatilor		1	1
3.1.i)	Pentru tabelele de date exista clar identificat capul de tabel (pentru randuri si coloane)		2	2
3.2.	Design si structura		2.00	1.57
	<u>Componente esentiale</u>		2.00	1.60
3.2.a)	Asezare si aspect unitar al paginii		2	2
3.2.b)	Pe pagina de start apar ca elemente minime : numele organizatiei, sigla, adresa de e-mail pentru contact		2	2
3.2.c)	Adrese de contact		2	1
3.2.d)	Foloseste << style sheets >> pentru structura si prezentare		2	1
3.2.e)	Evita elementele animate sau ofera posibilitatea opririi animatiilor de catre utilizatori (ex. gif, text)		2	2
	<u>Componente aditionale</u>		2.00	1.50
3.2.f)	Se evita utilizarea pop-up-urilor		2	2
3.2.g)	Utilizarea de functii metadata pentru adaugarea de informatii secundare		2	2
3.2.h)	Evita elementele Flash , iar daca foloseste astfel de elemente atunci exista un link catre o pagina fara Flash si/sau un buton pentru oprirea aplicatiei Flash		2	2
3.2.i)	Pentru fiecare pagina exista o varianta simplificata, pentru imprimare		2	0
3.3.	Navigare		1.56	1.33
	<u>Componente esentiale</u>		1.33	1.33
3.3.a)	Utilizatorul poate identifica usor pagina spre care il va redirectiona un link		2	2
3.3.b)	Exista informatii despre structura generala a sitului (harta sau cuprins)		0	0
3.3.c)	Exista o ordine logica a link-urilor si a altor obiecte de pe site (la navigarea din tastatura)		2	2
	<u>Componente aditionale</u>		2.00	1.33
3.3.d)	Evita frame-urile , iar daca le foloseste, fiecare frame are un nume, pentru o identificare si o navigare facila		2	2
3.3.e)	Exista functii de cautare , precum si diferite niveluri si preferinte de cautare		2	0
3.3.f)	Deschiderea link-urilor se realizeaza in ferestre separate (pentru link-uri externe) sau in aceeasi fereastră (pentru link-uri in cadrul sitului)		2	2

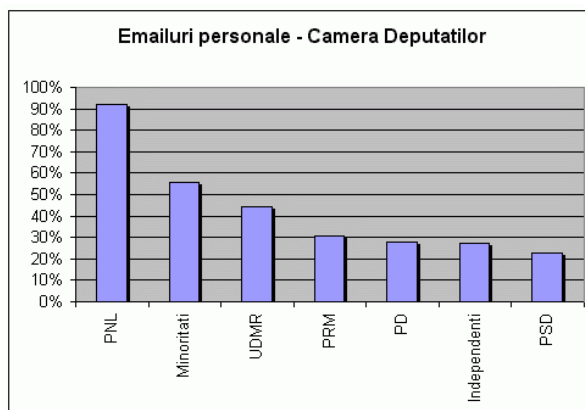
5. Email – principalul mijloc de interacțiune

Având în vedere lipsa unor mijloace de interacțiune complexe (formulare pentru sugestii, forumuri, sondaje), coroborată cu costul ridicat al interacțiunii directe (prin vizite în circumscripție, linii telefonice dedicate etc.), emailul rămâne cel mai simplu și mai eficient mod de a interacționa cu electoratul. Importanța sa devine cu atât mai mare cu cât numărul utilizatorilor de Internet crește, iar posta electronică reprezintă principala aplicație folosită de către aceștia, alături de căutarea de informații¹⁸.

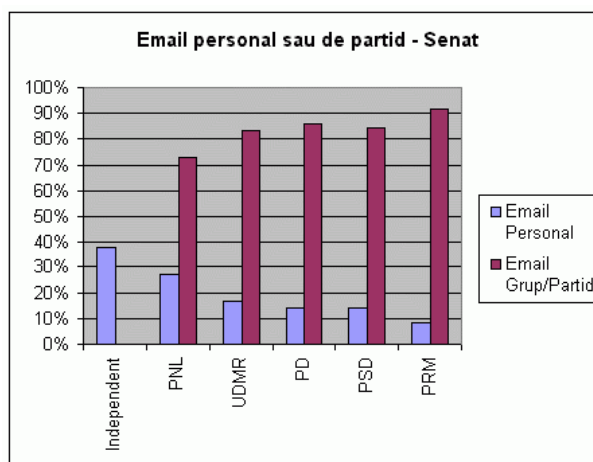
Din acest motiv, este important ca cetățeanul să aibă acces la adresa de email a parlamentarului care îl reprezintă. Din păcate, doar un sfert din parlamentari au o adresă de email personală publicată pe site-ul respectivei camere a Parlamentului. În acest sens, există diferențe semnificative între cele 42 de circumscripții județene și respectiv între partidele prezente în Parlament.

Publicarea adreselor de email

Surprinzător, în Camera Deputaților, partidul cu cea mai mare reprezentativitate în Parlament (PSD) are cel mai slab rezultat în ceea ce privește raportul adrese personale de email/total parlamentari. Doar unul din cinci parlamentari are o adresă de email personală prin care ține legătura cu cei care l-au votat. La polul opus găsim partidul cu cei mai puțini reprezentanți (PNL), unde 24 din cei 26 de deputați au adrese de email personale. De asemenea, formațiunile minorităților naționale se situează bine din acest punct de vedere (vezi tabel alăturat).

Senatul României prezintă o situație oarecum diferită: nici un partid nu depășește pragul de 30%, în timp ce aproximativ 37% din senatorii independenți au adrese de email personale. Decalajul acesta se explică și prin faptul că majoritatea senatorilor au ales să folosească, în locul unei adrese personale, o adresă de email a partidului din care fac parte (însa senatorii independenți nu au această opțiune). Peste 80% dintre senatori au ales această variantă, ajungându-se chiar la situația în care peste 90% din membrii unuia dintre partide au adrese de grup și doar 9% au adrese personale.

O astfel de soluție, însă, nu asigură confidențialitatea și nici o interacțiune directă a cetățenilor cu aleșii lor. Ea permite doar un minim de interacțiune, însă adresa de email a unui grup nu îl va încuraja pe cetățean să comunice pe această cale problemele sale¹⁹.

¹⁸ Conform raportului eEurope+, dintre internauții români, 78% caută informații, 77% folosesc Internetul pentru posta electronică, 40% caută muzică sau jocuri, iar 33% intră pe forumuri online sau în camere de chat. (European Commission, Accessing and Candidate Countries, “eEurope+ Progress Report”, Febr. 2004,

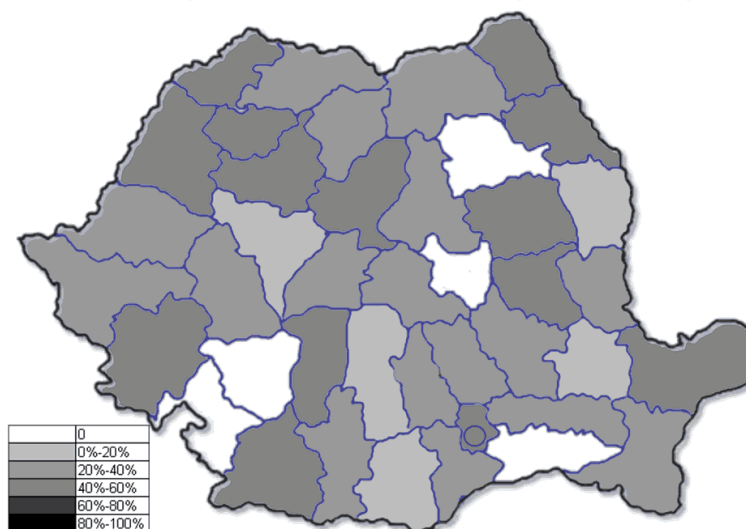
http://www.emcis2004.hu/dokk/binary/30/17/3/eEurope_Final_Progress_Report.pdf)

¹⁹ Lipsa de adrese de email personale ar putea fi justificată într-o oarecare măsură prin media de vârstă din Senat, mai ridicată față de Camera Deputaților. Însa există destule exemple de parlamentari cu vârsta înaintată, care au adrese de email, ceea ce tinde să infirmo o asemenea ipoteză.

În ceea ce privește circumscripțiile electorale din care provin, extremele și diferențele între cele două camere sunt evidente dacă privim hartile alăturate.

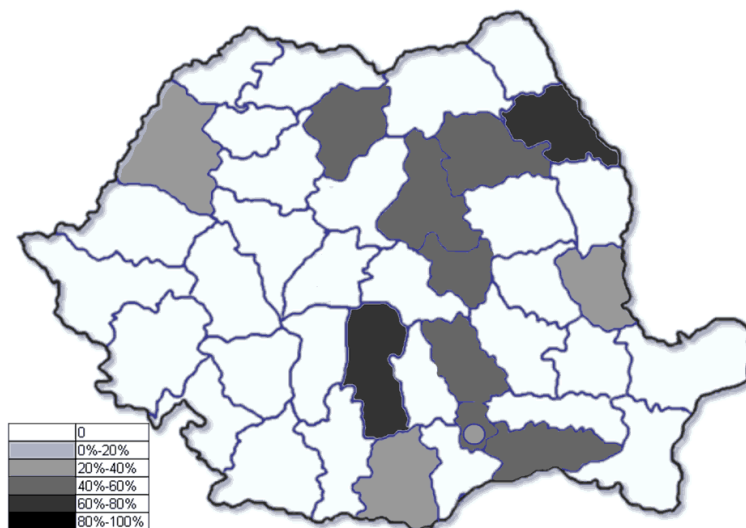
Pentru Camera Deputaților, județele Covasna, Calarasi, Gorj, Mehedinti și Neamt nu au nici măcar un deputat cu adresa personală de email. Cel mai mare scor a fost obținut de județul Botosani, unde 4 din cei 7 deputați (57%) au adrese de email personale.

Camera Deputatilor - adrese de email pe circumscriptii

În cazul Senatului, situația este surprinzătoare: din cele 42 circumscripții, 32 nu au nici un senator cu adresa de email personală. La aceasta se adaugă și o polarizare deosebit de accentuată în cadrul circumscripțiilor Senatului: circumscripția cu cea mai bună situație – Arges (75%) – depășește cu mult maximumul înregistrat pentru Camera Deputaților (57% în Botosani).

Senat - adrese de email pe circumscriptii

Rata de raspuns

Totusi, publicarea pe site a adresei de email nu asigura dialogul cu cetateanul, decat in masura in care parlamentarii raspund la solicitarile venite pe aceasta cale. Studiul „@Parlament” , publicat de eDemocratie.ro in februarie 2004 (<http://www.edemocratie.ro/R2-RO2003.pdf>), arata ca doar 9% din aceste solicitari primesc un raspuns. Coroborand aceasta rata de raspuns cu numarul mic de adrese, se observa ca cetateanul are practic sanse infime de a lua legatura prin email cu reprezentantii sai in Parlament.

Daca o forma de comunicare simpla si relativ ieftina, cum ar fi emailul, este atat de putin folosita, metodele clasice (mai costisitoare si mai putin transparente) par a fi aproape inaccesibile. Din observatiile de mai sus reiese si un alt aspect frapant: lipsa unei pareri personale a parlamentarului roman – in spatele adresei de grup parlamentar se ascunde lipsa unei atitudini si o centralizare excesiva a partidelor, nespecifica pentru o tara europeana. Raspunsurile individuale si la obiect adresate cetatenilor sunt rare, fiind de cele mai multe ori inlocuite de declaratii oficiale, impersonale²⁰.

²⁰ A se vedea si analiza raspunsurilor din studiul „@Parlament”, mentionat mai sus.

6. Comparatii internationale

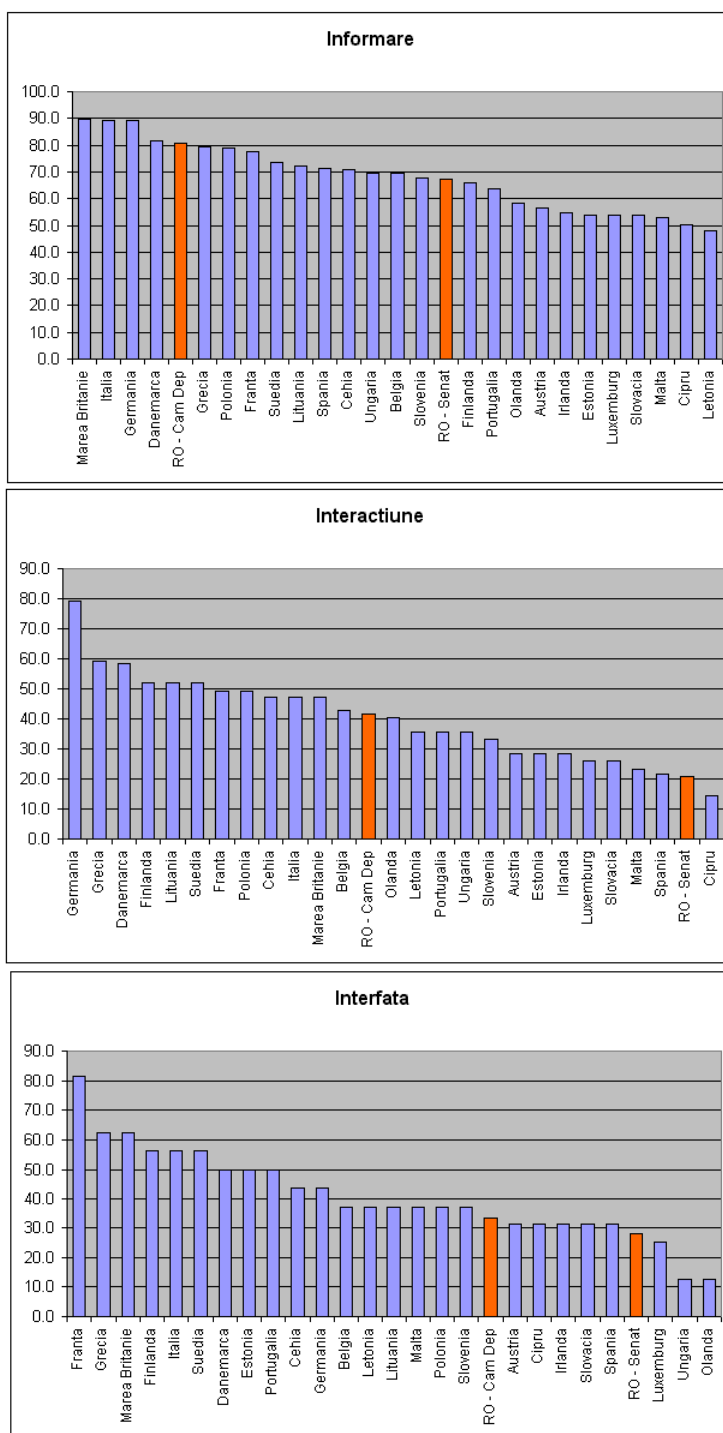
Paralela cu un studiu similar²¹ efectuat in statele UE (inclusiv cele 10 state ce au aderat la 1 mai 2004) asupra siturilor parlamentelor, ne ofera o perspectiva mai obiectiva asupra situatiei Romaniei, respectiv asupra modului de utilizare a emailului de catre parlamentarii romani.

Siturile parlamentare

Comparatia cu siturile europene confirma rezultatele analizei noastre. Astfel, la capitolul *Informare (Continut)* Parlamentul Romaniei se situeaza destul de bine, depasind o serie de tari cu traditie ale Uniunii Europene, precum si tari estice cu rezultate deosebite in domeniul guvernarii si democratiei electronice (vezi graficul alaturat).

Situatia este insa mai putin imbucuratoare la capitolele *Interactiune* si *Interfata*, unde Romania se situeaza in jumatatea inferioara a clasamentului. Acest lucru este chiar mai alarmant daca se observa faptul ca tarile din comparatie nu exceleaza nici ele, indeplinind in general mai putin de jumatate din criteriile recomandate. Se confirma astfel importanta redusa acordata interactiunii cu cetateanul, oferirii unor canale de comunicare bidirectionale sau chiar a unor instrumente de interactiune multilaterala (forum, chat, liste de discutii etc.). De asemenea, se confirma tendinta de a scapa din vedere nevoile persoanelor cu handicap sau accesibilitatea pentru utilizatorii cu echipamente vechi (vezi graficele alaturate).

Se remarca totodata situarea mai buna a sitului Camerei Deputatilor, desi pe ansamblul tarilor europene, camera superioara a parlamentului este cea care se situeaza mai bine²².

²¹ Alexander H. Trechsel, Raphael Kies, Fernando Mendez, Philippe C. Schmitter, „Evaluation of the Use of New Technologies in Order to Facilitate Democracy in Europe - E-Democratizing the Parliaments and Parties of Europe”, Geneva & Florence, 2003

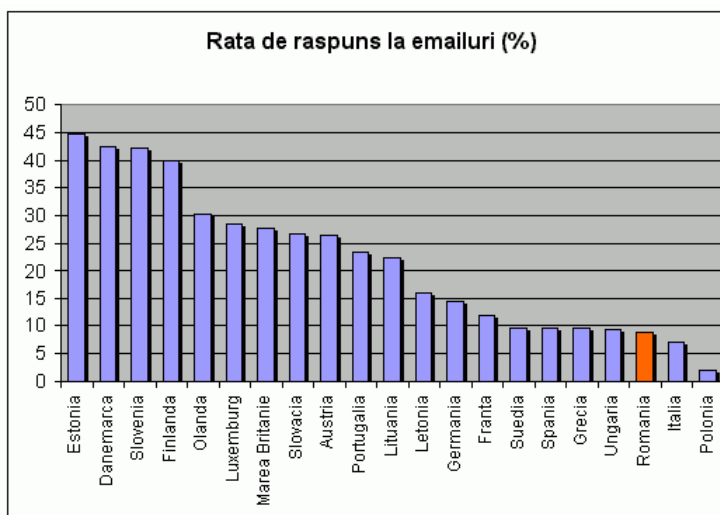
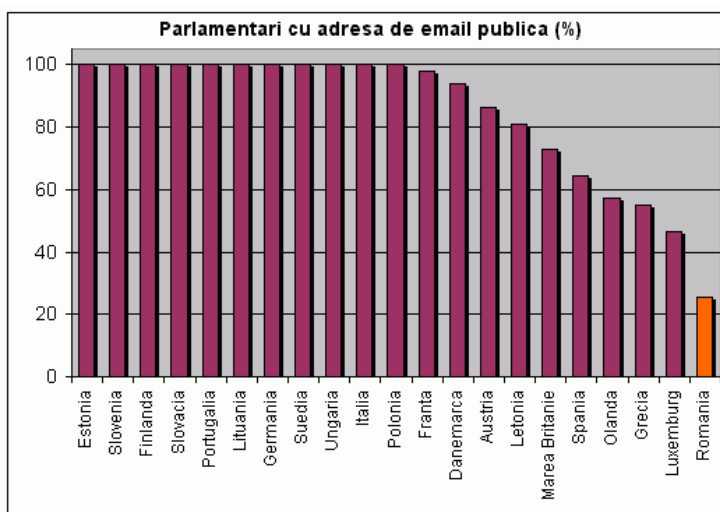
Emailul ca instrument de dialog

Avand in vedere lipsa generalizata a elementelor de interactiune multilaterala, in cadrul studiului parlamentelor europene s-a realizat o analiza in profunzime a interactiunii bidirectionale, observandu-se procentul de parlamentari care au o adresa de email publicata pe site si, respectiv, rata de raspuns la emailurile adresate parlamentarilor. Prin comparatie, Romania se plaseaza pe ultimele locuri in privinta ratei de raspuns si pe ultimul loc in privinta numarului de parlamentari cu adrese de email.

Dintre cei 485 parlamentari romani, doar un sfert (cca. 27%) au adrese de email publicate pe site. In Ungaria, Polonia, Slovacia, Slovenia sau Estonia **toti** parlamentarii au adrese publice de email, iar media pentru statele UE este de peste 85%. Procentul cel mai mic se inregistreaza in Luxemburg – 46%, aproape dublul celui din Romania.

In privinta ratelor de raspuns, Romania este din nou la coada clasamentului (cu o rata de 9%), fiind urmata doar de Italia si Polonia²³. Alte tari est-europene, precum Slovenia sau Estonia, inregistreaza procente de peste 40%, iar media tarilor analizate este de peste 20%, peste dublul ratei de raspuns inregistrate in Romania.

In conditiile lipsei acute a altor mijloace de interactiune, parlamentarii nostri sunt inca greu de contactat in comparatie cu cei europeni.

²² Desi Senatul este considerat camera superioara, diferenta intre atributele celor doua camere ale Parlamentului Romaniei e mica in comparatie cu alte tari europene.

²³ In aceste tari insa toti parlamentarii au adrese de email, astfel incat daca raportam numarul de repondenti la numarul total de parlamentari, chiar si aceste tari se situeaza inaintea Romaniei.

7. Concluzii si recomandari

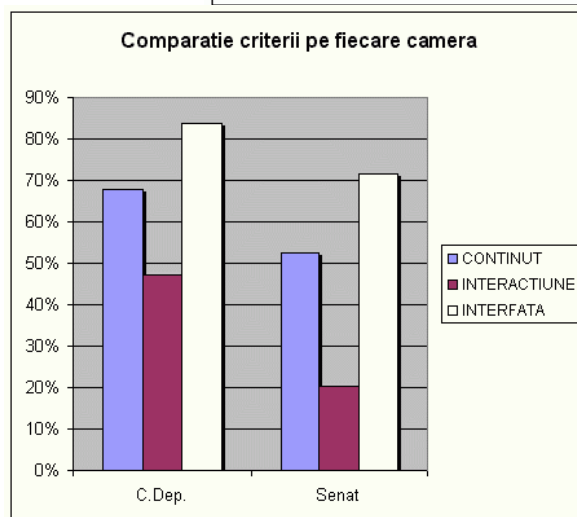
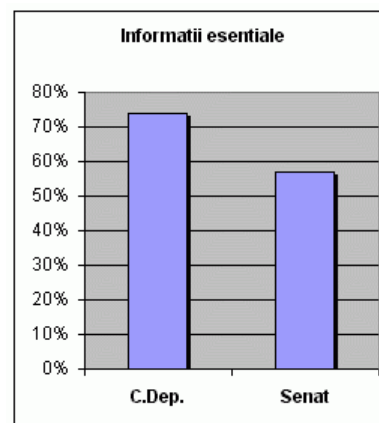
Concluzii generale

Ca o concluzie de ansamblu, se observa progresele semnificative realizate de siturile celor doua camere ale Parlamentului in ultimii ani, atat sub aspectul continutului si designului cat si in privinta functionalitatii. De asemenea, cele doua situri parlamentare utilizeaza platforme tehnologice moderne si complexe, iar la nivel institutional se acorda o atentie tot mai mare comunicarii prin Internet.

Ca atare, cele doua situri prezinta un continut bogat, oferind majoritatea informatiilor esentiale (vezi graficul alaturat), intr-o forma accesibila pentru majoritatea utilizatorilor.

Dezvoltarea rapida a aplicatiilor web creeaza insa asteptari din ce in ce mai mari si ridica noi provocari pentru cele doua situri ale Parlamentului (in special inlesnirea **comunicarii cu cetateanul**, oferirea continutului in **limbile minoritatilor nationale** si respectiv **accesibilitatea** pentru persoanele cu handicap).

In cazul celor doua Camere ale Parlamentului, se remarca utilizarea Internetului aproape exclusiv pentru prezentarea de informatii (canal unidirectional). Acesta reprezinta de cele mai multe ori primul pas pentru orice site web, insa la stadiul actual de dezvoltare a Internetului in Romania, acest prim pas ar trebui completat de o utilizare bidirectionala, prin dezvoltarea aspectului interactiv (graficul alaturat prezinta situatia defalcata pe cele trei sectiuni ale analizei, evidentiind decalajele intre sectiuni si nevoia de imbunatatiri la nivelul interactiunii cu utilizatorul).

Recomandari generale

O prima recomandare ar fi cresterea interactiunii cu cetatenii, prin oferirea de instrumente de comunicare online atat pentru parlamentari, cat si pentru utilizatorii sitului. Cateva dintre actiunile si solutiile propuse sunt prezentate mai jos, in subsectiunea „Aspecte tehnice si de continut”.

Un aspect important si cu impact pentru cetatean este **transparenta** institutiei care se reflecta prin publicarea de informatii relevante si accesibile, care sa permita o monitorizare a activitatii din partea publicului.

Din perspectiva alegatorului, **activitatea politica a reprezentantilor** sai constituie un subiect de real interes. Situl Camerei Deputatilor ofera in acest sens pentru fiecare deputat lista si textul initiativelor legislative promovate si a intrebarilor si interpelariilor formulate, practica ce se impune a fi extinsa si in cazul Senatului.

De asemenea, **publicarea listelor de prezenta la sedinte si a votului exprimat**, in masura in care acesta este deschis, ar creste gradul de transparenta a activitatii curente si ar necesita un efort minim de integrare a datelor pe masura ce se extinde practica votului electronic. Monitorizarea conduitei parlamentarilor se poate realiza si printr-o **evidenta personalizata a distinctiilor primite**, precum si a **sanctiunilor disciplinare** sau a **cererilor de ridicare a imunitatii** parlamentare.

În ceea ce privește controlul asupra cheltuielilor din **bugetul** alocat Parlamentului, o măsură ușor de realizat ar fi facilitarea accesului la legile anuale specifice și în special la capitolele care se referă la instituție prin evidențierea separată a acestuia.

Toate aceste aspecte reprezintă subiecte care au suscitat discuții publice aprinse și continuă să prezinte un interes deosebit pentru populație. Publicitatea acestor informații prin intermediul Internetului ar conduce nu doar la responsabilizarea parlamentarilor, dar și la consolidarea încrederii cetățenilor în instituția care îi reprezintă.

Aspecte tehnice și de conținut

Prezentăm mai jos principalele arii de îmbunătățit, precum și câteva dintre soluțiile recomandate.

Conținut:

Cele două situri ar trebui să ofere date suplimentare despre **sistemul electoral** și **partidele politice**, în paralel cu listarea și distribuirea online (chiar și contra cost) a unor publicații relevante; De asemenea, sistemele informatice ar trebui extinse prin interconectarea cu sistemul celorlalte instituții publice, în partea de back-end, prin XML, SOAP etc.

Un aspect important, deși mai puțin vizibil publicului larg, îl reprezintă dezvoltarea intranetului instituției, extinderea funcțiilor și creșterea utilității sale pentru angajații și membrii Parlamentului. Acestea trebuie să aibă în vedere în mod deosebit aptitudinile și nevoile unor persoane foarte ocupate și de vârstă înaintată, cum sunt majoritatea parlamentarilor. Aceștia trebuie educați, pe de o parte, să folosească intranetul și situl, iar pe de altă parte, să îl promoveze în relația lor cu cetățenii, dându-i astfel utilitate și dinamism.

Interactivitate:

Este importantă **publicarea tuturor datelor de contact** (atât pentru parlamentari, cât și pentru diversele departamente și structuri), pentru a simplifica și transparentiza interacțiunea cetățeanului cu reprezentanții săi.

Un pas important ar fi crearea de **adrese de email personale, standardizate** pentru fiecare parlamentar și publicarea acestor adrese pe siturile celor două camere. Aceasta operațiune este relativ simplă, iar costurile (atât materiale, cât și de timp) legate de utilizarea emailului pentru relația cu cetățenii sunt mult reduse față de interacțiunea directă, permițând o mai bună conectare a parlamentarilor la realitățile societății. Existența adreselor ar trebui însă completată de o **utilizare mai generalizată** a lor (prin stabilirea unor proceduri standard, instalarea de programe antivirus și anti-spam, folosirea de șabloane și de aplicații de tip CRM)²⁴ precum și de funcții interactive incluse pe site (sondaje, forum etc.)

Navigare:

Interfața ar trebui să ofere **alternative adecvate** pentru persoanele cu **handicap** și pentru utilizatorii cu sisteme și **aplicații mai vechi**. În general, navigarea ar putea fi ușurată și prin realizarea unei **harti a sitului**.

Un alt aspect important pentru utilizator este actualitatea datelor – în acest sens se recomandă **afisarea datei ultimei actualizări**, pentru fiecare pagină de pe site. O slăbiciune majoră a ambelor situri o reprezintă funcția de **cautare** în site – dacă pentru Camera Deputaților aceasta prezintă anumite deficiențe (prea puține opțiuni de căutare avansată), în cazul Senatului ea nu a fost încă implementată, dar ar fi recomandat ca încă de la început ea să includă toate opțiunile.

De asemenea, prezentarea informațiilor în **limbile principalelor minorități** se impune ca un standard pentru siturile instituțiilor publice atât în SUA cât și în Europa – acest model ar trebui urmat, în special dacă avem în vedere segmentul mare de populație pe care îl acoperă aceste minorități și chiar reprezentarea lor în Parlament.

²⁴ Raportul “@ Parlament - Analiza reacției membrilor Parlamentului la email-urile trimise de cetățeni” oferă o serie de recomandări detaliate în acest sens: (<http://www.edemocratie.ro/R2-RO2003.pdf>)

Bibliografie

Inter-Parliamentary Union, "Guidelines for the content and structure of parliamentary Web sites", Approved by the Inter-Parliamentary Council, Amman, 6 May 2000, (<http://www.ipu.org/cntr-e/web.pdf>)

Tess Kigham, „e-parliaments”, World Bank Institute, Washington DC, 2003, Pp. 36, (<http://www.worldbank.org/wbi/governance/parliament/pdf/e-parliaments.pdf>)

Alexander H. Trechsel, Raphael Kies, Fernando Mendez, Philippe C. Schmitter, „Evaluation of the Use of New Technologies in Order to Facilitate Democracy in Europe - E-Democratizing the Parliaments and Parties of Europe”, Geneva & Florence, 2003, Pp. 59, (http://c2d.unige.ch/int/OverviewInstits/Main_Report_final%201.pdf)

European Commission, Acceding and Candidate Countries, “eEurope+ Progress Report”, Febr. 2004, pp. 49, http://www.emcis2004.hu/dokk/binary/30/17/3/eEurope_Final_Progress_Report.pdf

Pippa Norris, “A Virtuous Circle? Political Communications in Post-Industrial Democracies”, Cambridge University Press, Cambridge, 2000, Pp. 398

Anthony G. Wilhelm, “Democracy in the Digital Age – Challenges to Political Life in Cyberspace”, Routledge Press, New York, 2000, Pp. 184

Richard Davis, “The Web of Politics – The Internet’s Impact n the American Political System”, Oxford University Press, New York, 1999, Pp. 225

Auditor-General's Report, “Performance audit report: e-government: user-friendliness of websites”, The Audit Office of New South Wales, 2002, Pp. 79

eDemocratie.ro, “Parlamentul Roman vs Europa”, CITX, Bucuresti, 2004, editorial, (http://www.edemocratie.ro/editoriale/edit_r2eu_190404.htm)

eDemocratie.ro, “@ Parlament - Analiza reactiei membrilor Parlamentului la email-urile trimise de cetateni”, CITX, Bucuresti, 2004, Pp. 14, (<http://www.edemocratie.ro/R2-RO2003.pdf>)

eDemocratie.ro, “Ghid de e-democrație și guvernare electronică”, CITX, Bucuresti, 2002, Pp. 44, (<http://www.edemocratie.ro/publicatii/Ghidedem.pdf>)

Web Content Accessibility Guidelines 1.0, W3C Recommendation 5-May-1999, (<http://www.w3.org/TR/WAI-WEBCONTENT/>)

Watchfire® Bobby™ 5.0, Watchfire Corporation, (<http://www.watchfire.com/products/desktop/bobby/default.aspx>)

<http://www.cdep.ro>

<http://www.senat.ro>

<http://www.parlament.ro>

Anexa 1 – Interviu cu webmaster-ii

Pentru a completa rezultatele analizei privind front-end-ul celor doua situri, au fost realizate interviuri cu fiecare din webmasterii celor doua camere ale Parlamentului.

Aspectele vizate in aceste interviuri au fost:

- crearea si administrarea sitului;
- detaliile tehnice ale acestuia si traficul inregistrat;
- planurile de dezvoltare;
- functiile si utilizarea intranetului institutiei;
- utilizarea si administrarea conturilor de e-mail ale angajatilor institutiei si ale webmaster-ului.

Intrebarile au fost trimise prin email fiecarui webmaster dupa o discutie prealabila, raspunsurile fiind de asemenea primite prin email.

Raspunsul din partea Camerei Deputatilor a fost mai prompt si mai detaliat, lucru ce se explica partial si prin procedura mai anevoioasa de la Senat, unde raspunsurile au trecut intai prin filtrul Departamentului de Relatii Publice.

Totdata, insa, se observa o corelatie intre detalierea si promptitudinea raspunsurilor, pe de o parte si continutul si interactivitatea siturilor, pe de alta parte.

Camera Deputatilor

Creare Website:

1. In ce an a fost creat situl?

Primul site a fost pornit la sfarsitul anului 1995 sub adresa diasan.vsat.ro. Din martie 1999, denumirea sitului a fost schimbata in www.cdep.ro.

2. Cand s-a facut ultimul re-design major si ce aspecte au fost vizate?

Ultimul re-design al sitului a fost facut in 2003. Aspectele vizate, chiar daca au dus la schimbarea design-ului, nu au vizat in primul rand aceasta ci imbunatatirea functionalitatii sitului, cat si reorganizarea internă a sistemelor de programe pentru imbunatatirea performantelor si diminuarea efortului de administrare si actualizare.

3. Ce platforma tehnica este utilizata?

Platforma tehnica utilizata se bazeaza pe sistemul de gestiune baze de date Oracle, server de web Oracle Application Server sub sistemul de operare Digital Unix Tru64.

4. Care a fost costul crearii platformei tehnice actuale?

Pentru a se putea face o evaluare a platformei tehnice trebuie luate in considerare urmatoarele aspecte:

a. achizitiile de echipamente (hardware + software de baza), au inceput in anul 1995, beneficiind de continuu upgrade. O mare parte din aceste achizitii si upgrade-uri provin din sponsorizari (Biblioteca Congresului American, Ambasadele Germaniei si Chinei, Comisia Europeana prin programul EPRI-WATCH, E-Sign Romania).

b. software-ul de aplicatii a fost proiectat si implementat in totalitate de catre Directia pentru informatica a Camerei Deputatilor.

c. aceeași platformă tehnică (hardware+software), care asigură funcționarea sitului este utilizată și pentru alte aplicații informatice (gestiunea resurselor administrative, gestiunea resurselor bibliotecii); pe aceeași platformă au funcționat și/sau funcționează și alte situri (www.forumulconstitutional.ro, www.consiliulconcurentei.ro)
Având în vedere toate aceste aspecte, o evaluare corectă a costurilor platformei tehnice actuale este foarte greu de făcut.

Administrare Website:

5. Căți angajați permanenți lucrează la aspectele tehnice ale sitului?

În general de-a lungul timpului, la nivelul activităților de proiectare și administrare au lucrat și lucrează 3-4 angajați cu studii superioare, care mai au în sarcină și alte activități de proiectare (vezi pct.4c). În activitatea de întreținere și service echipamente, care se face în mod unitar la nivelul întregului parc informatic al Camerei Deputaților, mai sunt implicați alți 4 angajați cu studii superioare. Toți cei 7-8 angajați de mai sus participă și la susținerea activităților de tip help-desk și școlarizare pentru utilizatorii Camerei.

6. Căți angajați actualizează partea de conținut?

Cea mai parte a activităților de actualizare a informațiilor de pe site se face de către angajați din compartimentelor direct implicate în gestionarea informațiilor respective. Acești angajați pe lângă atribuțiile lor specifice au sarcinile de a introduce în sistem informații de actualizat. Eu vă pot enumera punctele de lucru (împreună cu aplicațiile de actualizare) care au fost create de către direcția pentru informatică.

În principal acestea sunt:

1. La nivelul departamentului pentru activități parlamentare sunt 4 puncte de lucru pentru actualizare informații privind inițiativele legislative, întrebări și interpelări, dezbateri în plen, structura Camerei și componenta pe grupuri, comisii, etc.
2. La nivelul fiecărei comisii permanente (16) s-au creat puncte de lucru pentru introducerea documentelor elaborate de către comisiile respective.
3. La nivelul direcției pentru presa 2 puncte de lucru pentru actualizare informații de tip revista presei, comunicate de presă, etc.
4. La nivelul direcției pentru informatică mai există 4 angajați cu studii medii care efectuează activități de scanare și actualizare informații introduse la caseta electronică a deputatului, actualizare bază de date legislativă, procesare informații audio/video (în curând vom disponibiliza pe Internet înregistrările audio/video ale ședințelor în plen + vom transmite în direct aceste dezbateri)

7. Căte de des se realizează actualizările?

Actualizările se fac zilnic, ori de câte ori este necesar.

Trafic:

8. Ce trafic mediu are situl? (pe zi, săptămână sau lună)

Accesul la site se face printr-o legătură (cu backup) la un ISP pe un canal de viteză de 2Mbps. De multe ori, în cursul zilei acest canal se apropie de încărcarea maximă. Traficul este nelimitat. Din acest motiv nu ținem o evidență statistică pe număr de vizitatori/hit-uri care este foarte mare. Preferăm să ne concentrăm eforturile pe aspectele tehnice ale sistemului informatic.

Viitor:

9. Ce credeți că ar putea îmbunătăți situl actual?

10. Ce îmbunătățiri aveți în vedere?

Odată sunt aspectele tehnice care țin de echipamentele hardware: creșterea vitezei de acces la site, creșterea capacității de prelucrare a solicitărilor, mărirea capacităților de stocare (ultimul aspect chiar este o problemă în momentul de față). În alt doilea rând sunt problemele legate de gestiunea documentelor în formatul rezultat în urma scanării. Pe cât posibil acesta trebuie eliminat iar documentele publicate pe site să reprezinte formatul electronic al documentului. În decursul timpului, s-au făcut demersuri la Senat și Guvern pentru ca schimbul de documente între instituții să se efectueze nu numai pe hârtie ci și la nivel digital.

Chiar daca acest lucru se face pe anumite zone acest lucru nu este inca institutionalizat. Pentru acest motiv, suntem in curs de implementare a semnaturii electronice digitale. In al treilea rand, sunt foarte multe probleme tehnice si de proiectare care pot fi facute mai bine. Din punct de vedere al sitului propriu-zis, activitatea comisiilor (locul unde de fapt Parlamentul lucreaza cel mai mult) nu este inca foarte bine reflectata. Totodata, trebuie crescut gradul de integrare cu situl Senatului. Din acest motiv, o serie de informatii care tin de Senat au fost incarcate si pe situl nostru. De exemplu, este firesc ca cineva care vrea sa urmareasca un proiect de lege la Camera sa aiba acces imediat la proiectul respectiv si la Senat.

11. Exista un plan/calendar de upgrade/re-design pentru urmatoarea perioada?

Dupa cum v-am mai precizat nu design-ul si redesign-ul este principalul nostru scop. Nu ne intereseaza un site frumos, ci unul functional si util. Din punct de vedere al design-ului, in perioada 1995-2004 au fost implementate 4 versiuni de site. Deci, din punct de vedere statistic in 2005 vom incepe lucrul la un nou design de site.

Intranet:

12. Ce functii sunt oferite angajatilor prin intranet?

In plus fata de informatia din situl public, in intranet angajatii au acces la informatii achizitionate contra cost de catre Camera Deputatilor de la terti (colectiile Monitorului Oficial, stiri transmise de catre agentile de presa, etc.) si care nu pot fi disponibilizate catre public. Totodata, in Intranet exista aplicatii care deserveasc serviciile administrative (accesibile numai de catre personalul autorizat). Catalogul bibliotecii (cu informatii daca o anumita publicatie este disponibila sau nu la imprumut) este deasemenea accesat din Intranet. Legat de notiunea de Intranet, tin sa precizez ca apartin la Intranet toate calculatoarele din reseaua Camerei plus toti utilizatorii care acceseaza situl prin protocol securizat https, pe baza de autentificare prin certificat digital (infrastructura de chei - publice si private - este sponsorizata de catre e-Sign Romania si este in curs de implementare). Astfel, un utilizator care a primit un certificat digital de la Camera inscris intr-un dispozitiv e-Token, poate accesa resursele Intranet din orice colt al lumii.

13. Cat de folosit este acesta (cati angajati il utilizeaza si cu ce frecventa)?

14. Care este feedback-ul de la utilizatori?

Utilizarea Intranetului este permanenta. Feedback-ul desi nu este explicit exprimat, se manifesta mai ales in momentul in care o resursa din Intranet nu este disponibila (cel mai frecvent se intampla pe zona stirilor transmise de catre agentile de presa). Atunci chiar incep sa sune telefoanele.

Antivirus/Spam:

15. Se foloseste un antivirus pentru serverul de email?

Da

16. Se folosesc softuri impotriva spam-ului? Ce procent din emailurile primite pe conturile publice sunt spam?

Nu avem inca achizitionat un produs anti-spam.

Din nou, imi este greu sa raspund la a doua intrebare. Depinde de foarte multi factori (vechimea contului de e-mail, vizibilitatea contului, gradul de utilizare al contului de catre posesor, conduita posesorului, etc.). Statisticile pe perioade scurte de timp ne indica un procent de 30% cu varfuri catre 60%.

Webmaster:

17. In medie cate emailuri primeste lunar webmasterul de la vizitatorii sitului?

Pe contul webmaster@cdep.ro se primesc in jur de 150-200 de emailuri. Nu toate e-mailurile adresate webmasterului sunt de competenta acestuia. Pe site mai sunt publicate alte conturi de email si anume:

presa@cdep.ro - unde se pot solicita informatii privind relatia cu mass-media;

infocdep@cdep.ro - unde se pot pune întrebări și solicita informații privind activitatea Camerei Deputatilor, a deputatilor și a structurilor care o compun;

srp@cdep.ro - unde se poate adresa o petiție, cerere, reclamație, sesizare sau propunere. Totodata fiecare comisie, grup parlamentar au afisate adresele de email. Fiecare deputat care a solicitat un cont de email pe adresa Camerei are afisat contul pe pagina sa personala. In acest fel, multe e-mailuri se duc direct la adresele respective.

18. Care e timpul de raspuns in mod normal (exista un standard in acest sens)?

Nu exista un standard privind timpul de raspuns. In ceea ce priveste contul webmaster@cdep.ro pot sa va spun ca in momentul in care se primeste un email, daca se solicita un raspuns si raspunsul este de competenta webmasterului atunci se raspunde imediat (cateva ore). Daca este de competenta altei structuri din Camera, atunci aceasta se forwardeaza la adresa respectiva (cel mai adesea la infocdep@cdep.ro si srp@cdep.ro).

19. Exista un angajat care se ocupa exclusiv de relatia cu utilizatorii?

Biroul pentru informare publică și relații cu societatea civilă (infocdep@cdep.ro) și serviciul de relatii publice (srp@cdep.ro) are competente in acest sens.

Senat

Creare Website:

1. In ce an a fost creat situl?
1996

2. Cand s-a facut ultimul re-design major si ce aspecte au fost vizate?
2003

3. Ce platforma tehnica este utilizata?
Internet Information Server

4. Care a fost costul crearii platformei tehnice actuale?
-

Administrare Website:

5. Cati angajati permanenti lucreaza la aspectele tehnice ale sitului?
1

6. Cati angajati actualizeaza partea de continut?
6

7. Cat de des se realizeaza actualizarile?
Zilnic.

Trafic:

8. Ce trafic mediu are situl? (pe zi, saptamana sau luna)
1000/zi

Viitor:

9. Ce credeti ca ar putea imbunatati situl actual?

Dotare tehnica superioara si mai multe informatii despre activitatea senatorilor.

10. *Ce imbunatatiri aveti in vedere?*

Aplicatii care sa ofere informatii despre activitatea Senatului si a senatorilor

11. *Exista un plan/calendar de upgrade/re-design pentru urmatoarea perioada (pe termen mediu si lung)?*

Da

Intranet:

12. *Ce functii sunt oferite angajatilor prin intranet?*

Internet si e-mail

13. *Cat de folosit este acesta (cati angajati il utilizeaza si cu ce frecventa)?*

96 % din utilizatori / zilnic

14. *Care este feedback-ul de la utilizatori?*

Sunt multumiti

Antivirus/Spam:

15. *Se foloseste un antivirus pentru serverul de email?*

Da

16. *Se folosesc softuri impotriva spam-ului? Ce procent din emailurile primite pe conturile publice sunt spam?*

Da

Webmaster:

17. *In medie cate emailuri primeste lunar webmasterul de la vizitatorii sitului?*

150

18. *Care e timpul de raspuns in mod normal (exista un standard in acest sens)?*

3 – 7 zile

19. *Exista un angajat care se ocupa exclusiv de relatia cu utilizatorii?*

Da

eDemocratie.ro isi propune sa contribuie la intelegerea, propagarea si implementarea conceptelor de e-democratie si guvernare electronica in Romania.

Acest lucru va conduce la cresterea transparentei si eficientei institutiilor publice si la imbunatatirea accesului cetateanului la informatiile, deliberarile si serviciile acestora.

eDemocratie.ro
str. Soarelui nr. 9, sector 1
Bucuresti, ROMANIA

email: info@edemocratie.ro
web: <http://www.edemocratie.ro>

2004, eDemocratie.ro

Raportul este protejat prin licenta Creative Commons "Attribution-NoDerivs-NonCommercial".

Pentru mai multe detalii despre drepturile de autor atasate acestui raport va rugam sa accesati: <http://creativecommons.org/licenses/by-nd-nc/1.0/>